

ЯК ГЭТА,
ЧЫТАЦЬ НАВІНЫ
Ў ЭФІРЫ? **ЧЫРВОНКА**

ДАДАТКОВАЯ
АДУКАЦЫЯ
МОЖА СТАЦЬ
АСНОЎНАЙ **ЧЫРВОНКА**

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

6

ВЕРАСНЯ 2018 г.

ЧАЦВЕР

№ 171 (28787)

ЦЫТАТА ДНЯ

**Леанід АНФІМАЎ,
старшыня Камітэта
дзяржаўнага кантролю:**

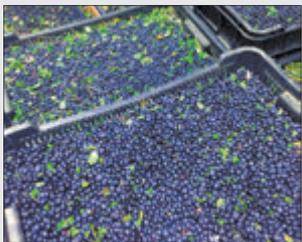
«З 2019 года замест планавых праверак у краіне ўводзіцца новая форма кантролю — выбарчыя праверкі, заснаваныя на сістэме ацэнкі рызыкі ўчыннення суб'ектам гаспадарання правапарушэнняў і высокай ступені іх негатывіўных наступстваў. Тэма скарачэння праверак суб'ектаў гаспадарання ўжо даўно абмяркоўваецца як у грамадстве, так і ў органах дзяржкіравання. Ажыццяўляць праверкі без дастатковых падстаў — значыць, стрымліваць развіццё бізнесу, дзелавой ініцыятывы. Рызыка-арыентаваны метада праверак заснаваны на тым, ці ёсць у суб'екта гаспадарання патэнцыйныя пагрозы ўзнікнення пазаштатных сітуацый, звязаных з парушэннем заканадаўства ў гаспадарчай і эканамічнай сферах».

КОРАТКА

● **МАРГ:** інфляцыя па выніках года не перавысіць 6 %.

● Белкаапсаюз сёлета закупіў у насельніцтва ў сем разоў больш чарніц, чым у 2017 годзе.

● XIII Беларускі міжнародны медыяфорум «Партнёрства ў імя будучыні: лічбавы парадак для медыяпрасторы» пройдзе 11—14 верасня ў Мінску і Мінскай вобласці.

● Тэрыторыю Наваполацка плануюць павялічыць за кошт часткі зямель Полацкага раёна.

● Старыя і пустуючыя дамы ў Беларусі будуць прадаваць па рыначным кошце.

Разгарніся, душа!

Пра гарманістаў з вёскі Меркулавічы Васіля КАЗЛОВА і Любоў ГАЛУБІЦКУЮ ведае, бадай, кожны жыхар Чачэрскага раёна. Нягледзячы на адсутнасць прафесійнай адукацыі, яны сталі сапраўднымі віртуозамі ігры на гэтым інструменце і нават папулярнымі артыстамі свайго рэгіёна: без Васіля і Любоўі не праходзіць ніводнае вясковае свята альбо фестываль. Пра такіх талентаў кажуць: музыкі ад Бога. Нават не верыцца, што яны не ведаюць нот, іграюць толькі на слых і па памяці. Дзякуючы дуэту — а Васіль і Любоў часта разам (як на гэтым здымку) выконваюць народныя найгрышы, песні, танцы — захавалася і «Меркулавіцкая кадрыля», шэдэўр бытавых танцаў Пасожжа.

Васіль Казлоў першы раз узяў у рукі гармонік у пяцігадовым узросце, бо ў бацькоўскім доме было некалькі інструментаў — бацька быў найлепшым гарманістам. Цяпер Васіль Васільевіч працуе акампаніятарам у Меркулавіцкім сельскім Доме культуры.

Любоў Галубіцкая нарадзілася ў Хойніцкім раёне, пасля інстытута прыехала ў Меркулавічы працаваць настаўнікам нямецкай мовы. Пра сваё захапленне гармонікам яна кажа: «У пятым класе я прасіла ў маці купіць мне інструмент, нават плакала! Купілі толькі ў сёмым, калі мне ішоў чатырнаццаты год». Цяпер Любоў Аляксандраўна на пенсіі, але як музыкант працуе ў Музеі хлеба ў суседняй вёсцы.

Мне пашанцавала паслухаць, як меркулавіцкія гарманісты выконваюць беларускія побытавыя танцы: «картузэ», «суботу», «матлёт», «на рэчаньку», «карапэт», «базар», «падэспань», «чачэрскую польку». І вядома, сямікаленную «меркулавіцкую кадрылю».

На сайце www.zviazda.by можна паглядзець і паслухаць гармонікі Васіля Казлова і Любоўі Галубіцкай і атрымаць сапраўднае задавальненне.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

■ 50+

Задача — падрыхтаваць да пенсіі...

Цэнтр сацыяльных праектаў хоча аб'яднаць бізнес і клопат пра людзей

Што мы робім, калі сутыкаемся з якой-небудзь сацыяльнай праблемай, няхай гэта будзе распаўсюджванне наркаманіі, складанасці з працаўладкаваннем для людзей з інваліднасцю або экалагічныя праблемы? Яшчэ ў пачатку мінулага года Міжнароднае агенцтва сацыяльных і маркетынгавых даследаванняў (МАСМД) правяло апытанне жыхароў беларускіх гарадоў. Аказалася, больш за палову гараджан (62,8 %) лічаць, што трэба звяртацца ў дзяржаўныя органы, якія павінны вырашыць дадзеную праблему. І вельмі многія з гэтых больш чым 60 % апытаных іншых шляхоў папросту не бачаць.

СТАР. 13

3 днём нараджэння, Алесь Міхайлавіч!

Трэцяга верасня ў Беларусі адзначылі памятную дату, прысвечаную вядомаму пісьменніку.

— Бацька вельмі любіў збіраць у сябе дома гасцей, — так згадвае Алесь Адамовіч яго дачка Наталля. Пісьменнік ніколі не ўжываў спіртнога, піў замест яго малако ці кефір і «п'янеў» ад стасункаў з цікавымі яму людзьмі.

— Мы загадзя рыхтаваліся да свята, ішлі на базар, куплялі там усё, чым можна было парадаваць гасцей, — кажа Наталля. — У сямейным коле адзначалі дзень нараджэння 3 жніўня, калі бацька з'явіўся на свет. А вось афіцыйна святкавалі менавіта 3 верасня — дата, якую прыдумала для яго маці, каб выратаваць ад згону ў Нямецчыну. Яшчэ і памаладзіла сына на год.

У госці да Алесь Міхайлавіча на яго мінскую кватэру прыходзілі блізкія сяб-

ры, тыя, з кім ён быў знаёмы па інстытуце, творчым жыцці. Жаданым гасцем быў пісьменнік Васіль Быкаў, з якім вельмі сябраваў Адамовіч. Прыходзіў ветэран вайны, паэт Навум Кіслік, з якім яшчэ зусім малады Алесь вучыўся на філфаку, паэт, перакладчык Вялянцін Тарас, вядомы фотамайстар Яўген Коктыш, мастацтвазнаўца Уладзімір Бойка, на адзін з юбілеяў завіталі кінарэжысёр-дакументаліст Віктар Дашук і сакратар ЦК Кампартыі Беларусі па ідэалогіі былы лётчык Аляксандр Кузьмін, які падтрымліваў Адамовіча і Быкава. Заўсёды прыходзіла шмат сваякоў з боку Адамовічаў і Тычын.

Тыя імгненні засталіся ў сямейным альбоме разам з выразкамі з літаратурных часопісаў і газет, дзе Алесь Адамовіч сардэчна віншаваў калегі.

СТАР. 13

ISSN 1990 - 763X

ПАДПІШЫСЯ І ВЫЙГРАЙ КАРЫСНЫЯ ПРЫЗЫ!

Ідзе падпіска на «Звязду» на IV квартал 2018 года!

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ — БУДЗЕ ЦІКАВА!

УЗОРЫ ПРАФЕСІЯНАЛІЗМУ

Аляксандр Лукашэнка падпісаў указ аб прысуджэнні дзяржаўных узнагарод 120 прадстаўнікам розных сфер дзейнасці.

Такой высокай ацэнкі яны ўдасцое- ны за шматгадовую плённую працу, высокі прафесіяналізм, узорнае выкананне службовых абавязкаў, смелыя і рашучыя дзеянні ў абставінах, звязаных з рызыкай для жыцця, вялікі асабісты ўклад у развіццё прамысловасці, сельскагаспадарчай і будаўнічай галін, значныя дасягненні ў сферах гандлю, сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва, адукацыі, культуры, мастацтва і спорту, паведамляе прэс-служба беларускага лідара.

Начальнік вучэбна-спартыўнай установы «Мінскі аэраклуб імя двойчы Героя Савецкага Саюза С. І. Грыцаў-

ца» рэспубліканскага дзяржаўна-грамадскага аб'яднання «Добраахвотнае таварыства садзейнічання арміі, авіяцыі і флоту Рэспублікі Беларусь» Мікалай Мачанскі быў узнагароджаны ордэнам «За асабістую мужнасць».

Ордэнам Пашаны ўзнагароджаны дырэктар ААТ «Астрамечава» Алег Бурак, дырэктар ААТ «Веста» Рэйман Венямінаў, дырэктар віцебскай гімназіі № 8 Раіса Грабоўская, старшыня вытворчага сельскагаспадарчага каперацыя «Гігант» Міхаіл Левакоў, дырэктар ААТ «Новыя Гараны» Вісарыён Нам і дырэктар РСУП «Эксперыментальная база «Крынічная» Мікалай Рубаха.

Ордэн Францыска Скарыны атрымала старшыня Віцебскага абласнога аддзялення грамадскага аб'яднання

«Саюз пісьменнікаў Беларусі» Тамара Гусачэнка. Многія з узнагароджаных атрымалі медалі, сярод іх — «За адзнаку ў воінскай службе», «За адзнаку ў ахове грамадскага парадку», «За працоўныя заслугі», і медалі Францыска Скарыны.

Медаль «За выратаванае жыццё» ўзнагароджаны ваенны камісар Сморгонскага раёна падпалкоўнік Леанард Гружэўскі і навучэнец Мінскага дзяржаўнага прафесійнага ліцэя № 9 аўтамабілебудавання Віталь Цітоў.

Дарэчы, указам прысвоены ганаровыя званні Рэспублікі Беларусь прадстаўнікам сфер культуры, навукі, адукацыі, сацыяльнай абароны, прамысловасці, сельскай гаспадаркі, будаўніцтва, энергетыкі, праваахоўнай сферы і спорту.

■ Парламенцкі дзённік

УМАЦАВАННЕ ЎСХОДНЯГА ПАРТНЁРСТВА

Намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па міжнародных справах Дзмітрый ШАЎЦОЎ выступіў з дакладам на пленарным пасяджэнні 39-й Генеральнай асамблеі Міжпарламенцкай асамблеі Асацыяцыі дзяржаў Паўднёва-Усходняй Азіі (МПА АСЕАН), якая праходзіць у гэтыя дні ў Сінгапуры.

Даклад беларускага парламентарыя адпавядаў асноўнай тэматыцы асамблеі «За ўстойлівую і інавацыйную супольнасць», паведамляе прэс-служба Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі. Дэпутат падкрэсліў, што Рэспубліка Беларусь ужо мае рэпутацыю незалежнага і эканамічна важнага партнёра ў сваім рэгіёне. Усе стратэгіі і праграмы, прынятыя на дзяржаўным узроўні, а таксама міжнароднае супрацоўніцтва накіраваны на падтрымку

інавацый, прыцягненне замежных інвестараў і паляпшэнне ўмоў вядзення бізнесу на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь.

Эканамічная сістэма Рэспублікі Беларусь зацікаўлена ў будаўніцтве і развіцці інавацыйных і высокатэхналагічных вытворчасцяў, прадукцыя якіх будзе папулярна рэалізоўвацца на знешніх рынках.

Беларускі парламент высока цэніць узаемадзеянне з парламентамі дзяржаў Паўднёва-Усходняй Азіі, якое развіваецца, і разгля-

дае паглыбленне партнёрскіх сувязяў з МПА АСЕАН у якасці аднаго з прыярытэтных напрамкаў знешняй палітыкі Беларусі, падкрэсліў Дзмітрый Шаўцоў.

Рэспубліка Беларусь разглядае краіны Паўднёва-Усходняй Азіі як надзейных партнёраў у барацьбе з сучаснымі выклікамі і пагрозамі і гатова дзяліцца вопытам, абменьвацца навуковым і інавацыйным патэнцыялам для дасягнення ўстойлівага развіцця і стабільнасці, дадаў беларускі дакладчык.

У рабоце сесіі асамблеі прымае ўдзел каля 300 парламентарыяў з 10 краін — удзельніц АСЕАН (Бруней-Дарусалам, В'етнам, Інданезія, Камбоджа, Лаос, Малайзія, М'янма, Сінгапур,

Тайланд, Філіпіны), а таксама з дзевяці парламентаў-назіральнікаў (Аўстралія, Беларусь, Усходні Тымор, Індыя, Кітай, Новая Зеландыя, Расія, Японія, Еўрапейскі парламент).

У рамках мерапрыемстваў сесіі Дзмітрый Шаўцоў правёў сустрэчы са старшынёй парламента Рэспублікі Сінгапур, старшынёй МПА АСЕАН Тан Чуан-Джынам, старшынёй Нацыянальнага сходу Лаоскай Народна-Дэмакратычнай Рэспублікі Пані Ятхоту, намеснікам старшыні парламента Усходняга Тымора Марыяй Ангелінай Лопез Сармента і міністрам юстыцыі Малайзіі Д. Кеонгам.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА

Тэлефон пытанняў і адказаў

Традыцыйныя прамыя тэлефонныя лініі пройдуць і ў гэтую суботу, 8 верасня. У аблвыканкамах і Мінгарвыканкаме на званкі будучы адказваць з 9.00 да 12.00:

кіраўнік спраў БРЭСЦКАГА аблсавета дэпутатаў Георгій Мікалаевіч ХВАЛЬКО. Тэл. 8 016 221 31 21;

намеснік старшыні ВІЦЕБСКАГА аблвыканкама Уладзімір Мікалаевіч БЕЛАВУС. Тэл. 8 021 222 22 22;

старшыня ГОМЕЛЬСКАГА аблвыканкама Уладзімір Андрэевіч ДВОРНІК. Тэл. 8 023 233 12 37;

намеснік старшыні ГРОДЗЕНСКАГА аблвыканкама Уладзімір Іосіфавіч ДЗЯШКО. Тэл. 8 015 273 56 44;

намеснік старшыні МАГІЛЁўСКАГА аблвыканкама Віктар Уладзіміравіч НЕКРАШЭВІЧ. Тэл. 8 022 250 18 69;

кіраўнік спраў МІНСКАГА аблвыканкама Уладзімір Аляксандравіч ГУРЫНОВІЧ. Тэл. 8 017 500 41 60;

намеснік старшыні МІНСКАГА гарвыканкама Аляксандр Пятровіч КРЭПАК. Тэл. 8 017 222 44 44.

■ Тры пытанні да ўлады

ПРЭМІЯ ЗА ПРЫГАЖОСЦЬ

Краснаполле за апошні час прыкметна папрыгажэла. На вуліцах раённага цэнтра чысціня, шмат кветкавых кампазіцый, пасважэлі фасады, рамантуюцца дарогі. Адчуваецца, што да наведвання парадку тут ставяцца з поўнай адказнасцю. А яшчэ вельмі трапятліва адносяцца да сваіх нацыянальных каштоўнасцяў і робяць усё для іх адраджэння і папулярызацыі. Тут знаходзяцца шыкоўны гісторыка-этнаграфічны музей, унікальныя культурныя помнікі, слаўтасці прыроднага значэння. Трэба, каб усё гэта функцыянавала і прыцягвала як мага больш наведвальнікаў, лічаць у раёне. Пра тое, што робіцца на Краснапольшчыне ў рамках Года малой радзімы, у нашай размове са старшынёй райвыканкама Ігарам БАЛАХОНАВЫМ.

— На тэрыторыі Краснапольскага раёна знаходзіцца некалькі культурных аб'ектаў і святых крыніц, куды прыязджаюць паломнікі з усяго свету. Што робіцца для таго, каб падтрымаць гэтую прыгажосць у належным стане?

— Нядаўна нашым лясгасам была добраўпарадкавана тэрыторыя з зонай адпачынку і купеллю каля вёскі Выдранка, непадалёк ад мяжы з Гомельскай вобласцю. Вёска, дарэчы, вядомая тым, што там знаходзіцца ўнікальны драўляны храм у гонар Святога Дзмітрыя Растоўскага — сёлета яму спаўняецца 113 гадоў. Кажуць, храм пабудаваны без адзінага цвіка. Зараз па ініцыятыве дэпутатакага корпуса праводзіцца работы па добраўпарадкаванні помніка мясцовага значэння ўрочышча Касцёл. Па лініі Глобальнага экалагічнага фонду ў рамках рэалізацыі праекта «Майстэрня мясцовых экалагічных ініцыятыў для развіцця мікраарэгіёна» выдзелены грошы, на якія набыты ацыліндраваны брус для далейшага ўладкавання купелі. У маі быў праведзены дзень бязвыплатнай працы, сродкі ад якога былі накіраваны на добраўпарадкаванне гэтай тэрыторыі. Зараз вядуцца работы па ўзвядзенні купелі.

— Вакол «Іванавага хутара», дзе расце шмат рэдкіх для Беларусі дрэў і кустоў, у свой час было шмат размоў. Яго стваральнік 88-гадовы Іван Зотаў хваляваўся, што няма пераемніка. Зараз, чула, знойдзена выйсце са складанага становішча.

— Так. У рамках яшчэ аднаго праекта на тэрыторыі Яноўскага сельсавета рэалізуецца ініцыятыва «Экатур у Шангры-Ла», што ў перакладзе азначае «райскі куток». Гэта якраз і ёсць той самы «Іванаў хутар» у вёсцы Брылёўка — дэндралагічны сад мясцовага значэння. ЮНЕСКА прызнала яго ўнікальным прыродным аб'ектам. Праект прадугледжвае там развіццё экатурызму. На дадзены момант вядуцца работы па добраўпарадкаванні і выдаленні пажухлай расліннасці. Прадугледжана будаўніцтва агароджы і малых архітэктурных формаў.

— У Краснаполлі вядуцца работы па рамонтзе фасадаў, праведзена замена тратуарнай пліткі. І гэта ў той час, калі райцэнтры скардзяцца на фінансавы голад...

— Сёлета нам былі ўручаны прэміі за прызавыя месцы ў трох конкурсах — двух абласных і адным рэспубліканскім. Сярод населеных пунктаў адпаведнай катэгорыі мы аказаліся найлепшымі ў краіне па добраўпарадкаванні за мінулы год і атрымалі прэмію ў памеры паўтары тысячы базавых велічынь. Плюс 225 «базавых» нам далі па выніках спаборніцтва па сацыяльна-эканамічным развіццё сярод гарадоў і раёнаў Магілёўскай вобласці. І дзве тысячы «базавых» уручылі па выніках абласнога спаборніцтва па санітарным стане і добраўпарадкаванні. Частка сродкаў пайшла на добраўпарадкаванне сквера — закуплены дзіцячыя гульнявыя комплексы, інструмент для падрэзкі расліннасці. Пэўная сума пойдзе на рамонт будынка, дзе нядаўна за кошт міжнароднай тэхнічнай дапамогі была створана ганчарная майстэрня. Там мы памяняем дах, а вонкавыя сцены будучы абштыты сайдыгам. Часткова за прэміяльныя вядзецца рамонт дарог райцэнтра.

Нэлі ЗІГУЛЯ

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

ЗША выкарыстоўваюць Сірыю для ўнутрыпалітычнай барацьбы

Прэзідэнт ЗША Дональд Трамп сваімі заявамі аб Сірыі рашае ўласныя ўнутрыпалітычныя задачы. Такое меркаванне выказаў учора міністр замежных спраў Ірана Махамад Джавад Зарыф.

«Трамп спрабуе лавіць рыбу ў каламутнай вадзе, каб рашыць унутрыпалітычныя задачы. Яго становішча ў ЗША складана назваць устойлівым, і ён спрабуе кампенсавач гэтую праблему за кошт сірыйскага народа», — прыводзіць словы Зарыфа агенцтва Mehr.

Міністр заклікаў прэзідэнта ЗША «адысці ўбок, каб даць магчымасць працаваць тым, хто змагаецца ў Сірыі з тэрарыстамі». «Калі ніхто не будзе ўмешвацца, то мы хутчэй вырашым праблему экстрэмізму ў краіне», — сказаў ён.

Раней Трамп напісаў у «Твітэры», што прэзідэнт Сірыі Башар Асад «не павінен безразважна атакаваць сірыйскую правінцыю Ідліб». Ён адзначыў, што «рускія і іранцы зрабляць вялікую гуманітарную памылку, прыняўшы ўдзел у гэтай патэнцыйнай чалавечай трагедыі».

Ідліб — адзіны буйны рэгіён Сірыі, які на сёння застаецца ў руках незаконных узброеных фарміраванняў.

Ва Украіне падаюць у суд на спікера Рады

Дэпутат Вярхоўнай рады, лідар партыі «За жыццё» Вадзім Рабіновіч падае ў суд на спікера парламента Андрэя Парубія за «прапаганду фашызму».

Абурэнне дэпутата выклікалі зробленыя напярэдадні ў эфіры аднаго з украінскіх тэлевізійных ток-шоу словы Парубія аб тым, што «трэба вывучаць і ўкараняць на Украіне прамую дэмакратыю, носьбітам якой з'яўляецца Адольф Гітлер».

«З фашыстамі нам не па дарозе. Я заклікаю Еўропу, у прыватнасці Германію, даць ацэнку дзеянням украінскага спікера, і лічу, што ён павінен пайсці ў адстаўку», — адзна-

чыў у гэтай сувязі Рабіновіч. — Я сёння падаю іск у суд на Парубія за прапаганду фашызму, якая забароненая ў нашай краіне».

У аўторак у вярхняй праграме «Свабода слова» на канале ICTV Андрэй Парубій прывёў Адольфа Гітлера ў прыклад як сапраўднага прыхільніка дэмакратыі. «Я сам велізарны прыхільнік прамой дэмакратыі, я калісьці нават на навуковым узроўні гэтым займаўся. Дарэчы, скажу вам, што самым вялікім чалавекам, які практыкаваў прамую дэмакратыю, быў Адольф Алаізавіч (Гітлер — рэд.) у 30-х гадах. Мы павінны пра гэта таксама памятаць», — заявіў спікер украінскага парламента.

Трамп заявіў, што цытаты ў кнізе журналіста The Washington Post сфабрыкаваныя

Прэзідэнт ЗША Дональд Трамп назваў у аўторак сфабрыкаванымі цытаты ў кнізе члена рэдкалегіі газеты The Washington Post Боба Вудварда «Страх. Трамп у Белым доме». Такое паведамленне амерыканскі лідар апублікаваў у «Твітэры».

Ён прыводзіць заявы міністра абароны Джэймса Мэтціса і кіраўніка апарату супрацоўнікаў Белага дома Джона Кэлі, у якіх яны абвргаюць прыпісаныя ім у кнізе цытаты. «Іх цытаты былі сфабрыкаваныя, гэта падман грамадскасці. Як і іншыя гісторыі і цытаты ў гэтай кнізе», — напісаў Трамп.

Як стала вядома раней, у кнізе Вудварда, якая паступіць у продаж 11 верасня, расказваецца аб рабоце адміністрацыі Трампа. У ёй таксама гаворыцца, што прэзідэнт ЗША аддаваў Пентагону ў 2017 годзе эмацыянальны загад аб знішчэнні прэзідэнта Сірыі Башара Асада, аднак Мэтціс не стаў выконваць гэтае распараджэнне.

Таксама паведамляецца, што кіраўнік апарату супрацоўнікаў Белага дома Джон Кэлі ў гутарцы з калегамі назваў Трампа ідыётам, заявіў, што той «страціў розум». Акрамя таго, у тэксце гаворыцца, што праз месяц прэзідэнцтва Трамп папрасіў старшыню Камітэта начальнікаў штабоў узброеных сіл ЗША генерала Джозэфа Данфарда распрацаваць план нанясення прэвентывнага ўдару па КНДР, што ашаламіла ветэрана баявых дзеянняў.

■ Супрацоўніцтва

НОВЫЯ ГАРЫЗОНТЫ «БЕЛАРУСА»

У Таджыкістане на прадпрыемстве «Агратэхсэрвіс» будзе створаны кластар па зборцы беларускай тэхнікі

«Цяпер збіраюцца толькі дзве маркі трактароў «Беларус». У будучыні там плануецца зборка не толькі тэхнікі Мінскага трактарнага завода, а і іншай сельскагаспадарчай, камунальнай тэхнікі. Маецца на ўвазе: усё, што ствараецца ў Беларусі, можна там на базе па меры неабходнасці сабраць. Такая перспектыва гэтага прадпрыемства на будучыню», — расказаў «Звяздзе» Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Таджыкістана ў Беларусі Хакдод Махмадшарыф Махмуд.

«Агратэхсэрвіс» займаецца кааперацыйнай вытворчасцю трактароў «Беларус» у таджыкскім горадзе Гісар. Удзел у яе адкрыцці ў маі гэтага года прымаў кіраўнікі дзвюх дзяржаў. Падчас гэтага ж візіту Аляксандр Лукашэнка даручыў стварыць праграму адукацыі таджыкскіх машынабудульнікоў на МТЗ. І ўжо ў канцы жніўня першы работнік Самардзін Джабраў пасля месячнага курса атрымаў сертыфікат ліцейшчыка металаў і сплаваў.

Асаблівыя словы падзякі ад спецыяліста з Таджыкістана — кіраўніцтва завода і калегам, якія працавалі ў цэху

поруч і дапамагалі спасцігаць новыя ўменні.

Першы намеснік генеральнага дырэктара МТЗ Тарас Мурог адзначыў, што на заводзе высока ацэньваюць вынікі праведзенай працы і плануецца далей запрашаць спецыялістаў «Агратэхсэрвіса» на навучэнне.

«Зборка, адкрытая ў горадзе Гісар пры ўдзеле прэзідэнтаў Беларусі і Таджыкістана, адкрывае высокі патэнцыял для ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва і дазваляе вывесці яго на новы ўзровень, — падкрэсліў Тарас Мурог.

Марыя ДАДАЛКА

■ Сталічныя навіны

ДОБРА ПАПРАЦАВАЛІ — ДОБРА АДПАЧНЁМ

Дзень горада пройдзе ў Мінску 8—9 верасня

Сёлета беларускай сталіцы споўніцца 951 год — сур'ёзная лічба. З якімі эканамічнымі паказчыкамі сустракае горад гэтакія свята?

Па словах Таццяны Краўчанкі, першага намесніка старшыні камітэта эканомікі Мінгарвыканкама, сталіцы ёсць чым ганарыцца. У Мінску, параўнальна невялікай па плошчы «кропцы» на карце краіны, фарміруецца трэцяя частка ВУП краіны і палова яе бюджэту. Менавіта сталіца дае 70 працэнтаў актыўнага тавараабароту, 70 працэнтаў экспарту паслуг, 40 працэнтаў экспарту тавараў і каля 30 працэнтаў рознічнага тавараабароту.

Валавы рэгіянальны прадукт (ВРП) Мінска супастаўны з ВРП дзвюх сумежных абласцей. Горад другі год запар забяспечвае станоўчую дынаміку і выходзіць на ўсё зададзеныя ўрадам параметры. Гэта дазваляе зрабіць зачын на датэрміновае выкананне пцігадовай праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця.

Усё больш інвестыцый укладваецца ў эканоміку горада. Так, інвестыцыі ў асноўны капітал за сем месяцаў прыраслі больш чым на чвэрць у параўнанні з мінулым годам, тэмп іх росту

склаў 127 працэнтаў. Высокі давер і з боку замежных інвестараў, якія ўклалі за першае паўгоддзе 3,7 мільярда долараў у развіццё горада.

А што ж чакае мінчан і гасцей Мінска ў плане культурна-масавых мерапрыемстваў, якія будуць праводзіцца ў рамках Дня горада 8—9 верасня? Трэба прызначыць праграму намечана шырокая і разнастайная. Па традыцыі напярэдадні свята, 7 верасня, у Палацы культуры прафсаюзаў адбудуцца ўшанаванне мінчан, якія перамаглі ў конкурсе «Найлепшы па прафесіі», і святочны канцэрт майстроў мастацтваў. У Мінскай гарадской ратушы ў гэты дзень пройдзе ўрачыстая цырымонія ўзнагароджвання жыхароў, якія прымаюць актыўны ўдзел у ахове правапарадку і прафілактыцы правапарушэнняў.

Асноўныя мерапрыемствы пройдуць 8 верасня. Святочная праграма пачнецца ў 10.00 з ускладаным кветкам да абеліска «Мінск — горад-герой». У гэты ж дзень у Мінскім гарадскім Палацы культуры ўзнагародзяць лаўрэатаў конкурсу «Мінчанін года» ў 13 намінацыях.

На тэрыторыі каля Палаца спорту ў суботу, 8 верасня, з 9.00 разгорнецца вялікае фізкультурна-спартыўнае свята. Пройдуць спаборніцтвы сярод пажарных-ратавальнікаў, а ў другой палове дня — маладзёжны опэн-эйр, дзе выступяць выканаўцы розных жанраў і кірункаў. Канцэрт працянецца да 23.00. Пасля адбудуцца музычнае піратэхнічнае феерверк-шоу.

На тэрыторыі Верхняга горада з 12.00 да 23.00 пройдзе сямейнае свята. Тут плануецца рэалізаваць

праект «Мінск — горад прыгажосці». У ім возьмуць удзел Нацыянальная школа прыгажосці, мадэльныя агенствы (у тым ліку дзіцячыя), стылісты, візажысты, фларысты. Свае калекцыі прадставяць беларускія дызайнеры. Таксама 8 верасня ў парку экстрэмальных відаў спорту (вул. Сталетава, 1) з 12.00 будзе арганізаваны маладзёжны фестываль.

9 верасня ў парку Перамогі адбудуцца Дзень танкіста і пройдзе Мінскі паўмарафон.

На вуліцы Касманаўтаў 9 верасня адкрыюць памятны знак героям космаса. Аўтар — народны мастак Беларусі, скульптар Іван Міско, архітэктар — Валерый Мітрафану. Падзея прымеркавана не толькі да Дня горада, але і да правядзення Міжнароднага касмічнага кангрэса, які будзе праходзіць у гэтыя дні ў Мінску. На скрыжаванні праспектаў Пераможцаў і Машэрава на працягу двух дзён (8 і 9 верасня) можна будзе наведаць фестываль «Мінск старажытны».

Гэтыя і іншыя святочныя мерапрыемствы пройдуць ва ўсіх раёнах сталіцы. Сумна не будзе дакладна. Кожны знойдзе сабе занятак па сваіх інтарэсах. А чаму б і не пацешыцца ў такі выдатны дзень?

Сяргей КУЛАКОВ

■ Я зноў выбіраю «Звязду»

«...Каб не забыцца, хто мы на гэтай зямлі»

На сталіцы ў мяне — каторы год, каторае дзесяцігоддзе — адно і тое ж выданне.

Перш за ўсё таму, што яно, маё, выходзіць на роднай беларускай мове, мове маіх продкаў, якія іншай не ведалі; таму, што яно сапраўды беларускае, бо мова — самы важкі, самы неацэнны набытак народа. Больш за тое, я перакананы, што этнічны беларус без роднай мовы — гэта нешта неакрэсленае, згубленае ў сусвеце, альбо разгубленае...

«Звязда» кожнай сваёй старонкай дае зразумець, хто мы на гэтай зямлі. Кожны нумар газеты падобны і не падобны на папярэдні. Назвы рубрык вобразныя, кранальныя, трапныя: «Крынічка», «...Народ на провадзе!», «Так ці не?»... Усе яны міжволі прымушаюць задумацца, нясуць не толькі інфармацыю, але і канкрэтныя парады — аб тым, напрыклад, як паліваць агуркі ці эканоміць грошы.

Кожны чалавек, незалежна ад узросту, знойдзе на старонках газеты нешта карыснае: прачытае пра апошнія падзеі, здарэнні, пра экалогію, армію, спорт, пра чалавечыя зносіны... І напісана пра ўсё зразумела, змястоўна, з павагай да людзей.

«Звязда» — інтэлігентная газета. Яна дае магчымасць выказацца чытачам і тым самым становіцца для іх блізкім сябрам. Яна не проста інфарматар, але і настаўнік, дарадца. Чытаеш, напрыклад, рубрыку «Мы разам — Беларусь» і быццам адпраўляешся ў паход: бракуе хіба геаграфічнай карты — для нагляднасці!

Вабіць «Звязда» (калі перайсці на асобы) і першай старонкай — выдатнымі фотаздымкамі ўсюдыснага Анатоля Клешчука.

Яшчэ ў тыя гады, калі яна пісала пра вёску, наша сям'я літаральна закахалася ў Алену Ляўковіч... А допісы «карацелькі» Валянціны Доўнар, а нататкі Святланы Яскевіч, Вольгі Мядзведзевай, Надзеі Дрындрыжык, Вікторыі Целяшук...

Радуе ў газеце і кожнае новае імя. Значыць, жыве беларускае слова!

...На правах даўняга падпісчыка і настаўніка (хоць і на пенсіі) не ўстрымаюся і ад некалькіх заўваг. Рубрыка «Даты. Падзеі. Людзі» досыць змястоўная: чытаеш і ганарышся, што краіна мае такую багатую гісторыю і столькі выдатных людзей! Але ж вось, радкі, напрыклад, пра Бялыніцкага-Бірулю. Знакаміты мастак! Дык мо, не лішне было б нагадаць і хоць некалькі твораў?

Альбо іншая рубрыка, што заклікае ўсміхнуцца... Ды, бывае, на жаль, што няма з чаго. Часам рэжа вока і недакладнае слова.

Але ж, нягледзячы на заўвагі (магчыма, суб'ектыўныя), скажу, што «Звязду» з паштовай скрынкі заўжды забіраю з хваляваннем: хочацца хутчэй разгарнуць і акунуцца ў чароўны свет роднай мовы.

Так трымаць, звяздоўцы!

Калі не вы, то хто?

Леанід КАВАЛЬЧУК, г. Жодзіна.

P.S. Вы таксама «зноў выбіраеце «Звязду»? І хочаце сказаць чаму? Калі ласка, пішыце! І вядома ж, выпісвайце!

СУЧАСНАЕ ГУЧАННЕ

Рэдакцыя газеты «Советская Белоруссия» пераназваная ў «Выдавецкі дом «Беларусь сегодня». Адпаведнае распараджэнне падпісала кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Наталля Качанова, паведамляе БелТА.

Такім чынам, працэс удасканалення сістэмы цэнтральных друкаваных СМІ, пачаты ў 2013 годзе з далучэння да рэдакцыі шэрагу рэспубліканскіх выданняў, завершаны. Выдавецкі дом выпускае газеты «СБ. Беларусь сегодня», «Рэспубліка», «Народная газета», «Сельская газета», «Знамя юности». У структуру выдавецкага дома таксама ўваходзяць «Альфа Радио» і інтэрнэт-партал www.sb.by. Сумесна з расійскімі партнёрамі рэалізуюцца праекты «Союз» і «Союзное вече».

«Працэс удасканалення сістэмы друкаваных СМІ — не проста знешняя трансфармацыя. Паралельна ішла вялікая арганізацыйная праца. Бо гаворка ідзе пра вялікі калектыў, высокакваліфікаваныя кадры. Скажу больш: гісторыя нашых выданняў — гэта гісторыя краіны. Напрыклад, наша вядучая газета з'явілася ў далёкім 1927 годзе і першыя 10 гадоў выходзіла пад назвай «Рабочий», а з 1937 года і практычна да нашых дзён называлася «Советская Белоруссия». Цяпер, відавочна, настаў час, каб брэнд, да якога ўжо прывык чытач — «СБ. Беларусь сегодня», — стаў у тым ліку юрыдычным фактам», — паведаміў карэспандэнту БелТА кіраўнік Выдавецкага дома «Беларусь сегодня» Дзмітрый Жук.

Паводле яго слоў, традыцыі, якія склаліся, і рэдакцыйная палітыка будуць працягнутыя. «А менавіта: мы і далей будзем пісаць праўдзівы летапіс нашай цудоўнай зямлі і нашага слаўнага працавітага народа. У гэтым галоўная задача Выдавецкага дома «Беларусь сегодня», — сказаў Дзмітрый Жук.

■ Стыхія

Прычына пажараў — восеньскія навальніцы

У Гродзенскай вобласці адбылося тры пажары з-за ўдараў маланкі, паведамлілі ў Міністэрстве па надзвычайных сітуацыях.

Ноччу ў 1.49 навагрудскія ратавальнікі прынялі паведамленне аб пажары ў вёсцы Руда. Як расказала 80-гадовая гаспадыня, у гэтую ноч яна прагнулася ад удару маланкі, разбудзіла сына, і яны разам пакінулі дом. Крыху больш за паўгадзіны пайшоў ў работнікаў МНС на барацьбу з полымем. У выніку пажару пашкодзаны

сцены, знішчаны дах, перакрыцце, маёмасць у доме. Прыкладна ў гэты ж час гарэлі гаспадарчыя пабудовы ў вёсцы Пацавічы Іўеўскага раёна і ў вёсцы Намейкі Шчучынскага раёна. У хлявах знішчаны дахі, пашкодзаны сцены. У абодвух выпадках найбольш магчымай прычына пажару — праява сіл прыроды (удар маланкі).

У 3.26 ратавальнікамступіла паведамленне пра пажар у вёсцы Малькі Браслаўскага раёна. На месцы высветлілася, што ў выніку навальніцы і пападан-

ня разраду маланкі абрынулася кладка дома, разбіліся вокны, разбураны франтон, пашкоджана печ і маёмасць. Агну ў момант прыезду ратавальнікаў не назіралася. Пацярпелых не было. Жыллё не прыдатнае для далейшага пражывання, сям'я часова спынілася ў родных.

Па звестках МНС, з пачатку года ў зводках ратавальнікаў больш за 90 пажараў звязаны менавіта з праявай сіл прыроды.

Сяргей РАСОЛЬКА

КАБ ЖЫВОЕ СЛОВА ГУЧАЛА

Удзельнікі міжнароднага круглага стала — пра глабалізацыю і наднацыянальнае ў літаратуры

У межах Дня беларускага пісьменства ў Іванаве прайшоў міжнародны круглы стол «Мастацкая літаратура як шлях адно да аднаго». У ім удзельнічалі творцы з Літвы, Латвіі, Расіі, Украіны, Казахстана, Кыргызстана, Узбекістана і нават Эквадора. Як высветлілася, многіх хвалюе адно і тое ж — працэсы глабалізацыі, якія выклікаюць спрашчэнне і збыдненне нацыянальных літаратур. Таксама абмяркоўвалі важнасць перакладаў на іншыя мовы твораў маладых аўтараў, якім так патрэбны такое прызнанне і ўвага. Не засталася па-за разглядам і тое, як прымусіць маладое пакаленне больш чытаць і ўвогуле ці варта? Мадэратарам круглага стала выступіў міністр інфармацыі Беларусі Аляксандр КАРЛЮКЕВІЧ. Добра тое, што Дзень пісьменства і міжнародны круглы стол кроцаць па краіне, штогод ладзячыся ў розных гарадах, адзначыў ён (гэта станюўча ацанілі і ўдзельнікі дыскусіі). Таксама міністр падзякаваў выдавецтву «Мастацкая літаратура», якое спецыяльна да круглага стала падрыхтавала літаратурна-мастацкі альманах «Сугучча. Беларусь — Расія».

гасцей з многіх краін свету. Ганарымся тым, што казахска-беларускае літаратурнае супрацоўніцтва набыло размах... Нядаўна мы прэзентавалі часопіс «Літаратурная Алма-Ата», у якім прадстаўлены новыя пераклады на рускую мову прозы і паэзіі беларускіх аўтараў. Многія з іх таксама бяруць удзел у круглым сталае — гэта і Алесь Бадак, і Юлія Алейчанка. Спадзяюся, што і сённяшня падзея дасць новы імпульс нашым зносінам — будуць новыя кнігі, будуць даследаванні, навуковыя праекты.

Глобальная і інтэрнацыянальная. Калі ж яна размытая і не мае сваіх каранёў, не памятае свайго паходжання, сваіх бацьку і маці, то гэта не зусім тая літаратура, якой яна павінна з'яўляцца насамрэч. Вы можаце прыкідвацца кім пажадаеце, але ўсё адно маеце карані, а значыць, ваша літаратура і ваша слова таксама маюць гэтыя карані. Праз папярковы носьбіт ці ў сеціве — яна ўсё адно не губляе сваіх якасцяў і вартасцяў, чароўнасці і таленту таго аўтара, які яе напісаў.

што Кыргызстан і далей будзе яшчэ больш супрацоўнічаць з Беларуссю і з іншымі краінамі СНД ва ўзаемным перакладзе кніг.

Галоўны рэдактар часопіса «Нёман», намеснік дырэктара Выдавецкага дома «Звязда» Аляксей ЧАРОТА (Беларусь):

— Любая літаратура з'яўляецца наднацыянальнай. Бо яна ўвабрала ў сябе ўсе дасягненні папярэдняй сусветнай літаратуры.

На маю думку, цікавасць да літаратуры павінна закладвацца ў дзяцінстве. Гэта вялікая праблема, што нашы дзеці сёння не чытаюць. Яна вынікае з таго, што іх не прывучаюць з дзяцінства. Калі яны з паўгода, года будуць бачыць маму, тату ці бабулю, якія чытаюць ім кнігу, думаю, чытанне закладзецца ўжо на падсвядомым узроўні і не будзе неабходнасці іх прымушаць чытаць. Таму ўся праблема ў выхаванні — яны мала бачаць дарослых з кнігамі ў руках.

Так, кніга з папяровага носьбіта з часам пераходзіць у электронны — думаю, яна і далей будзе выходзіць у абодвух варыянтах. Аднак папярвая кніга застаецца, і застануцца людзі, якія будуць яе чытаць.

Так, кніга з папяровага носьбіта з часам пераходзіць у электронны — думаю, яна і далей будзе выходзіць у абодвух варыянтах. Аднак папярвая кніга застаецца, і застануцца людзі, якія будуць яе чытаць.

ВЕРНЫЯ КАРАНЯМ

Начальнік аддзела па моўнай палітыцы ўпраўлення адукацыі Адміністрацыі гарадской акругі горада Уфы, пэтка Зульфія ХАНАВА (Башкартастан):

— Летась было падпісана пагадненне аб пабрацімстве ўфы і Мінска. У нашай рэспубліцы ёсць цэлы раён, дзе пражываюць беларусы. У вёсцы Балтыка працуе рэспубліканскі гісторыка-культурны цэнтр. Дзеці з пачатковых класаў вывучаюць беларускую мову. А ў бібліятэцы можна пачытаць беларускія кнігі, дзейнічае народны ансамбль «Сябры». Перадаю прывітанне ад беларусаў Башкартастана. Карэннае насельніцтва дагэтуль застаецца верным сваім караням і традыцыям, роднай мове і захавала сваю духоўную і матэрыяльную культуру.

Башкірскія і беларускія пісьменнікі звязвае даўняе сяброўства. Пачынаючы з 1936 года ў нас друкаваліся творы Янкі Купалы, Якуба Коласа, Петруся Броўкі, Максіма Танка, Андрэя Александровіча. А цяпер на башкірскую мову перакладзена апоўвесць-казка Алеся Карлюкевіча. Я вельмі ўдзячна Марыі Кобец і Валерыі Радунь, якія пераклалі мае асабістыя творы. Думаю, наша ўзаемнае супрацоўніцтва працягнецца, я буду працаваць яшчэ з многімі беларускімі аўтарамі.

Можна казаць пра башкірскую прозу, паэзію, але, на жаль, сучасныя адукацыйныя федэральныя стандарты не дазваляюць у поўнай меры вывучаць родныя мовы. І гэта пагражае знікненню нацыянальнай літаратуры. Нягледзячы на такое становішча, у рэспубліцы робіцца вельмі шмат, каб захаваць моладзь да творчасці. У нас праводзіцца папулярны бард-фэстываль, выпускаюцца кнігі маладых, ладзіцца тэлепраект, у якім можна выйграць аўтамабіль. Гэта дае свой плён. Я назаву толькі аднаго аўтара, Айгіза Баймухаметава, яму ўсяго 29 гадоў. Нягледзячы на малады ўзрост, яго апоўвесць «Не пакідай мяне, мама» ўжо перакладзена на многія мовы. Па матывах твора ставяцца спектаклі ў башкірскім і бурацкім тэатрах. Яго кніга, перакладзеная на казахскую мову, прызнаная бестселерам года.

Літаратуразнаўца, кандыдат філалагічных навук Святалана АНАНЬЕВА (Казахстан):

— Я вельмі люблю бываць у Беларусі, бо тут так цёпла і шчыра сустракаюць

ПЕРАКЛАДЧЫК ЯК КУЛЬТУРНЫ ПАСЯРЭДНІК

Пісьменніца Давіна ПАСАС (Эквадор):

— Роля перакладчыка заключаецца не толькі ў распаўсюджванні твораў розных аўтараў. Перакладчык таксама з'яўляецца культурным пасярэднікам, бо

менавіта ён збліжае розныя культуры, улічваючы той кантэкст, у якім была створана праца, час яе напісання, біяграфію аўтара, устойлівыя выразы, характэрныя для зыходнай мовы, а таксама іх эквіваленты ў мове перакладу. Вядома, перакладу мы абавязаны пэўным абнаўленнем, уплывам, які аказваюць адны літаратуры на іншыя. Таксама трэба падкрэсліць, што гэта прывяло да пэўнай аднароднасці, да тэндэнцыі ў літаратуры, нават да збыднення яе тэм. Бо ўся навіна, веліч твора часам губляюцца з-за пераймання таго камерцыйнага, што зазвычай прыходзіць з багатых краін. Таму знікае своеасаблівасць. Кажучы пра гэта, я маю на ўвазе нашу ўнікальную, ні на кога не падобную літаратуру — пісьменніку, які маюць уласныя адметнасці, вопыт, абумоўлены месцам жыхарства.

Міжкультурны абмен — гэта калі адна культура даведваецца штосьці пра іншую, і наадварот. Гэта адбываецца насуперак «прысваенню культуры» — я аддаю паняццю шмат увагі, бо нам выпала жыць у эпоху глабалізацыі. Самыя моцныя краіны пануюць на рынку і, адпаведна, у культуры, у той час як больш бедныя засвойваюць чужую музыку, літаратуру, кіно, сродкі масавай інфармацыі, моду, сацсеткі. Гэта прысваенне з'яўляецца нічым іншым, як стратай ідэнтычнасці і самабытнасці культуры гэтых краін, бо яна ўсё больш нагадвае чужую, больш камерцыйную і, адпаведна, больш паспяховую.

НЕВЕРАГОДНЫ ЯНАЎ ПАЛЕСКІ!

Паэт, празаік, публіцыст, старшыня грамадскай арганізацыі «Беларусы Расіі» Валерыі КАЗАКОЎ:

— Калі ёсць нацыянальная літаратура, яна сама па сабе

гэтыя карані. Праз папярковы носьбіт ці ў сеціве — яна ўсё адно не губляе сваіх якасцяў і вартасцяў, чароўнасці і таленту таго аўтара, які яе напісаў.

Калі я дабіраўся сюды, зразумеў, што сучаснае Іванова з'явілася толькі 30—40 гадоў таму. А дагэтуль быў Янаў Палескі. Неверагодна прыгожая назва! Я вас вітаю ў Янаве Палескім, і вельмі рады, што адкрыў яго для сябе. А за некалькі кіламетраў ад музея Напалеона Орды, дзе мы праводзім круглы стол, знаходзіцца радавое гняздо Дастаеўскіх — Дастоева. Да якой літаратуры можна аднесці Дастаеўскага — да рускай ці беларускай? А да якой Гоголя — да рускай ці ўкраінскай?..

ДЗЕЦІ НЕ ЧЫТАЮЦЬ, БО НЕ ЧЫТАЮЦЬ БАЦЬКІ

Публіцыст, журналіст Талантбек ДЖУМБАЕЎ (Кыргызстан):

— Як вядома, глабалізацыя носіць аб'ектыўны характар. Аднак кіраваць ёй спрабуюць з дапамогай суб'ектыўных фактараў тыя структуры, якія маюць магчымасці і сродкі прымаць рашэнні ў сусветным маштабе. Як кажучы спецыялісты, працэс глабалізацыі ў канчатковым выглядзе не прадугледжвае захавання нацыянальных дзяржаў і культур. Гэта працяглы працэс, які ўжо дае плады. Вы выдатна ведаеце, што ў краінах СНД вырасла частка моладзі, якая шмат у чым амерыканізаваная. Глабалізацыя зазвычай навязвае адну культуру, як правіла, маскультуру са сваімі каштоўнасцямі, прынцыпамі — забаўляйся, багацей, думай толькі пра сябе, будзь больш свабодным і гэтак далей. Ці можна гэтаму супрацьстаяць? Так, можна і трэба. Нам усім, удзельнікам СНД, трэба аб'ядноўвацца.

Часта кажучы, што моладзь сёння мала чытае. Гэта так. Але яе не трэба ўгаворваць рабіць гэта... Трэба прымушаць, нават падманваць. З дзяцінства, з садкоў, са школ прывучаць дзяцей да чытання. Гэта працэс не хуткі, але іншага выйсця ў нас няма.

Я другі раз у Беларусі і даведаўся, што тут ёсць вялікія праграмы правядзення літаратурных мерапрыемстваў, супрацоўніцтва, перакладаў. У Кыргызстане існуюць аналагічныя праграмы. Праўда, з-за розных прычынаў маштабы ў нас меншыя і вынікі больш сціплыя. Аднак яны ёсць, і я вельмі рады,

ПРАБЕЛ У ВЕДАННІ 1920—1930-х ГАДОЎ

Пісьменнік, галоўны рэдактар часопіса «Роман-газета» Юрыі КАЗЛОЎ (Расія):

— Мы выпусцілі спецыяльны нумар «Роман-газеты», прысвечаны сучаснай беларускай прозе. Было б добра зрабіць спецыяльны выпуск маладой беларускай літаратуры. Важна казаць пра тое, што сучасных маладых аўтараў перакладаюць вельмі мала — неабходна рабіць гэта часцей.

Ёсць у Расіі вялікі прабел і ў веданні беларускай літаратуры 1920—1930-х гадоў: у савецкі час усё гэта замоўчвалася. Але ж у той перыяд былі чудаўныя пісьменнікі, якія моцна пацярапелі. Гэта літаратура амаль не перакладаецца і невядомая рускаму чытачу. Думаю, трэба рухацца і ў такім кірунку.

Добра, што Дзень беларускага пісьменства праводзіцца ў невялікіх гарадах — атрымліваецца сапраўднае свята для людзей. Калі яны судакранаюцца з тымі, хто прадстаўляе культуру розных краін, кажа пра кнігі, пра чытанне, пра культуру і мастацтва, — пасля такога мяняецца стаўленне да кнігі. Я ўпэўнены, што пасля дзён беларускага пісьменства наведвальнікаў у вашых кнігарнях робіцца нашмат больш. Таму гэта свята для тых, хто любіць літаратуру, хто яе робіць і хто чытае.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ. Фота Яніны ГАРАДЗЕЦКАЙ.

Імёны

Вольга ЖАЛЕЗКАЯ:

«ПЕРШЫ БУЖЕТ БЫЎ... ПЛАСТЫКАВЫ!»

Штодзённыя рэпетыцыі, грым і дэвіз: «Бачу мэту, не бачу перашкод». Менавіта ў такім тэмпе жыве і працуе гэта актрыса Беларускага дзяржаўнага акадэмічнага музычнага тэатра. Вольга Жалезкая не толькі таленавітая артыстка і вакалістка, але і вельмі цікавая суразмоўніца. З гутаркі з ёй мы даведліся шмат пра яе саму, а таксама пра тэатр, у сценах якога і прайшла наша сустрэча.

— У вашай сям’і былі творчыя асобы ці вы «першаадкрывальнік» у гэтай сфэры?

— У бацькоў тэхнічныя прафесіі, але ўсе вельмі любяць мастацтва ва ўсіх яго праявах. З самага дзяцінства мы сям’ёй кожны тыдзень хадзілі ў тэатры, на выстаўкі, наведвалі канцэрты. У кампаніі бацькоў былі артысты, так што любоў да музыкі і мастацтва, як той казаў, з «кухонных вячорак». Па расказах маці я ведаю, што бабуля і дзядуля вельмі добра спявалі: ні адно вяселле ці вечарынка, якія ладзіліся ў вёсцы, не абыходзілася без іх. Думаю, што артыстызм, вакальныя даныя, жаданне дарыць свой талент і любоў глядачу ў мяне менавіта ад бабулі. Але без мамай упартасці і татавай любові, упэўнена, наўрад ці што-небудзь бы атрымалася.

— Ці памятаеце свой першы букет, падараны ўдзячнымі глядачамі за выступленне?

— Гэтыя першыя кветкі я ніколі не забуду! Мне было тры гады, на адным з дамашніх мерапрыемстваў, глядзячы на сяброў бацькоў, якія выдатна спявалі, я вырашыла таксама «бліснуць» і праспявала нейкую песню. Усім вельмі спадабалася, мне апладзіравалі, і ў падарунак за выступленне гаспадыня дома паднесла тры пластыкавыя цюльпаны. Вось такі быў мой першы букет. Дарэчы, ён да гэтага часу стаіць дома, нагадваючы аб тым поспеху.

— А з чаго пачалася ваша музычная адукацыя?

— Музыкай займаюся з пяці гадоў. Пачынала з гімназіі-каледжа пры Акадэміі музыкі, потым вырашылі, што зручней будзе хадзіць у музычную школу пры музычным каледжы імя Глінкі, якую, дарэчы, я пяць разоў кідала. І толькі ўпартасць мамы і любоў выкладчыкаў не далі мне зрабіць гэта канчаткова. Музычную школу ў выніку скончыла на «выдатна» як піяністка. Потым паступіла ў музычны каледж на спецыяльнасць «дырыжор (акадэмічны хор)», які таксама скончыла на «выдатна».

Наогул з педагогамі ў жыцці ў мяне нейкая неверагодная гісторыя. Я ўсе гады вучобы павінна была быць у зусім іншых выкладчыкаў, але лёс упарта веў мяне і я аказвалася ў патрэбны час у патрэбным месцы. Далей паступіла ў Беларускую дзяржаўную акадэмію музыкі на вакальную кафедру. ВУУ скончыла зноў жа на «выдатна».

(Заканчэнне на 8-й стар. «ЧЗ».)

Крок да прафесіі

ГЭТА ВАМ НЕ ГУЛЬНІ

Як аб’яднанні па інтарэсах рыхтуюць да дарослага жыцця?

Рэспубліканскі тыдзень устаноў дадатковай адукацыі стартаваў 4 верасня. Галоўная яго мэта — пазнаёміць навучэнцаў і іх бацькоў з магчымасцямі гэтых устаноў і іх прапановамі.

У час глабальнага развіцця інтэрнэту і камп’ютарных тэхналогій заваяваць, а тым больш утрымаць увагу дзяцей і падлеткаў, вельмі праблематычна. Таму многія ўстановы дадатковай адукацыі спрабуюць пераасэнсаваць сваё месца і ролю ў новай сістэме каардынат: мадэрнізуючы традыцыйныя напрамкі, паралельна развіваюць і тое, што сёння знаходзіцца на хвалі цікавасці ў падрастаючага пакалення.

Вывучаць прататыпаванне і нейратэхналогіі, займацца 3D-мадэляваннем, інжынерным дызаман CAD і рэабатэхнікай, гістарычнай рэканструкцыяй і астраноміяй, канструююць радыёэлектронныя прылады і кіраваць беспілотнымі лятальнымі апаратамі — вось далёка не поўны пералік заняткаў, якія сёння прапануюць дзецям і моладзі ў Рэспубліканскім цэнтры інавацыйнай і тэхнічнай творчасці.

(Заканчэнне на 2-й стар. «ЧЗ».)

Рэабатэхніка дапамагае спасцігаць законы фізікі і прынцыпы механікі, развівае творчае мысленне і логіку.

Фота Анастасіі КІСЕШУКА

Выпрабавана на сабе

На хвалі эфіру,

або Адзін дзень на радыё

Першая ў гісторыі радыёграма складалася ўсяго з двух слоў — «Генрых Герц». Яе 122 гады таму адправіў рускі навуковец Аляксандр Папоў. Колькі слоў гучыць за дзень у сучасным эфіры, падлічыць немагчыма. Мы завіталі на радыёстанцыю — «Мінская хваля» — і даведліся, што адбываецца па той бок прыёмніка.

Хто адказвае за плей-ліст?

Працоўны дзень на радыё пачынаецца рана. У сем гадзін у эфір выходзіць выпуск навін, і адразу пасля стартуе музычна-забаўляльная праграма. За тое, каб разбудзіць людзей і настроіць іх на рабочы лад, адказвае вядучы Аляксандр БАРСКІ.

— А калі ў вас у самога няма настрою? Што тады?

— Спачатку спрабую гэта схаваць за бадзёрымі шаблоннымі фразамі, калі не атрымліваецца — заводжу філасофскія размовы, незвычайныя для ранішняга эфіру. Я ж жывы чалавек, мне таксама часам баліць галава.

Ці паспяваюць вядучыя высыпацца? Аляксандр расказвае пра свой графік: кладзецца ў гадзіну ночы, устае ў 5.50. І так на працягу дзевяці гадоў. Арганізм настолькі ўжо прывык, што нават у свае выхадныя суразмоўнік без будзільніка прачынаецца амаль у такі ж час. Але, прызнаецца, што ў доўгай чарзе ў паліклініку ці ашчадкаву можа задрамаць.

Цікавімся, як адбіраецца музыка, што гучыць у эфіры.

— Раней, гадоў дваццаць таму, мае густы ўлічваліся. Ставіў тое, што дазваляла музыч-

Фота Ганны ЗАНКАВІЧ

Карэспандэнт «Чырвоны. Чырвоная змена» паспрабавала сябе ў якасці радыёвядучай.

ная база. Тады я працаваў на іншай радыёстанцыі, і там быў асобны пакой, большы за гэту студию, дзе захоўвалася дзесяць тысяч дыскаў. Яны стаялі ў шафах, як у бібліятэцы. Гэта быў час рамантыкі, — успамінае Аляксандр.

Цяпер жа плей-ліст складае музычны рэдактар зыходзячы з таго, якія песні зараз на слыху. На раніцу падбіраюцца дынамічныя кампазіцыі, увечары гучаць больш спакойныя. Удзень ёсць праграма па заяўках, дзе слухачы заказваюць ад Armin van Buuren да Стаса Міхайлава.

Спіс выстройваецца ў пэўным парадку. Гадзіну павінна адкрываць «гарачая» тэма, потым ідуць «астылыя», але пазнавальныя песні мінулых гадоў, а праз дзве-чатыры кампазіцыі — зноў хіт. З папраўкай на мясцовы кантэнт, вядома: 75 працэнтаў музыкі ў эфіры мусіць быць беларускай.

(Заканчэнне на 5-й стар. «ЧЗ».)

ГЭТА ВАМ НЕ ГУЛЬНІ

МАЗГАВЫ ЦЭНТР І НАВАЦЫЙ

— Дадатковая адукацыя адыгрывае вельмі важную функцыю, істотна дапаўняючы змест школьнай. Ёй уласцівы адкрытасць, мабільнасць і гнуткасць, што дазваляе хутка і кропкава рэагаваць на сучасныя адукацыйныя запыты, — падкрэслівае **намеснік дырэктара па вучэбна-выхаваўчай рабоце цэнтра Ала ГЕРАСІМУК**. — Адна з асноўных задач нашай установы — гэта пабудова зместу дадатковай адукацыі тэхнічнага профілю ў адпаведнасці з сацыяльным заказам. Інавацыйнасць закладзена нават у назве нашага цэнтра. Як толькі мы заўважаем новыя тэндэнцыі, то ўносім змяненні ў змест адукацыі, затым у ходзе эксперыментальнай дзейнасці распрацоўваем праграмае і метадычнае забеспячэнне новага напрамку. А нашы аб'яднанні па інтарэсах становяцца эксперыментальнымі лабараторыямі, у якіх апрабуюцца новыя вучэбныя праграмы. І ўжо апрабаваны прадукт транслюецца затым на ўсю краіну. Фактычна мы іграем ролю вялікай эксперыментальнай метадычнай пляцоўкі і мазгавага цэнтра.

Хтосьці лічыць заняткі ў гуртках і аб'яднаннях па інтарэсах не больш чым хобі або проста баўленнем часу, але для многіх яны вызначылі прафесійны выбар на ўсё жыццё. І нават калі маладыя людзі ў выніку выбіраюць іншы кірунак сваёй прафесійнай самарэалізацыі, тыя здольнасці, якія яны развівалі ў аб'яднаннях па інтарэсах, абавязкова дапамагаюць ім у іншых сферах.

Установы дадатковай адукацыі ўяўляюць сабой наймагутнейшы рэсурс прафесійнай арыентацыі школьнікаў, папулярныя сярод дзяцей і падлеткаў сучасныя прафесіі, даюць магчымасць на практыцы пазнаёміцца з самымі запатрабаванымі прафесійнымі кампетэнцыямі.

НЕ ПРОСТА МОДА

— Апошнім часам пералік запатрабаваных прафесій пастаянна змяняецца. Сучасны рынак працы патрабуе развіцця інжынернага і прадпрымальніцкага мыслення. Мы не можам гэтага не заўважаць. І калі вызначаем новыя напрамкі, то арыентуем на міжнародны досвед, у прыватнасці на міжнародны рух JuniorSkill, — тлумачыць Ала Герасімук. — JuniorSkill — гэта праграма ранняй прафарыентацыі і прафесійнай падрыхтоўкі школьнікаў, у рамках якой праводзяцца розныя алімпіяды і спаборніцтвы.

У Беларусі гэты рух развіваецца з 2015 года, і наш цэнтр вызначаны яго каардынатарам. У 2016 годзе ў краіне прашоў першы Рэспубліканскі конкурс па аснове прафесійнай падрыхтоўкі для школьнікаў ва ўзросце ад 10 да 17 гадоў JuniorSkill Belarus. Пераможцаў выяўлялі ў сямі кампетэнцыях. А ў маі бягучага года адбыўся другі нацыянальны чэмпіянат, дзе былі прадстаўлены ўжо дзесяць кампетэнцый, сярод якіх мабільная рэабілітацыя, прататыпаванне, інжынерны дызайн CAD, нейрапілатаванне і іншыя.

Конкурс апраўдаў усе надзеі як па колькасці ўдзельнікаў, так і па ўзроўні падрыхтоўкі канкурсантаў і тым энтузіязме, што праявілі дзеці і педагогі. Мы ўпэўнены: праз цікавасць да спаборніцтваў да сучаснага абсталявання можна зацікавіць школьнікаў не толькі высокатэхналагічнай, але і рабочай прафесіяй, можна прадэманстраваць ім, што ў любой з іх абавязкова прысутнічае творчы складнік.

Нейрапілатаванне, інжынернае праектаванне, прататыпаванне, графічны дызайн, мабільная рэабілітацыя... Пагадзіцеся — гучыць сучасна, але што насамрэч стаіць за кідкамі назвамі? Педагогі, якія курыруюць гэтыя аб'яднанні па інтарэсах у Рэспубліканскім цэнтры інавацыйнай і тэхнічнай творчасці, запэўніваюць, што ніхто не гоніцца за моднымі назвамі, думаюць найперш пра тое, што можа быць карысным для дзяцей у будучыні. Пра гэта яны нам самі і расказалі.

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «43».)

Кампетэнцыя «нейратэхналогіі» на спаборніцтвах JuniorSkill Belarus — 2018.

КАЛІ ХОЧАЦА ЛЯТАЦЬ...

Дзмітрый ЯКАЎЛЕЎ, загадчык кабінета тэхналогіі беспілотных лятальных апаратаў і авіямадэлявання:

— Беспілотныя лятальныя апараты — новы напрамак, які вырас з авіямадэлізму, так бы мовіць, «прасунуты авіямадэлізм». Беспілотнікі — разнавіднасць авіямадэляў, з той толькі розніцай, што яны выконваюць пэўныя прыкладныя задачы ў інтарэсах сельскай, лясной гаспадаркі, Міністэрства па надзвычайных сітуацыях, ваенных ведамстваў і гэтак далей. Таксама яны могуць выкарыстоўвацца і ў забаўляльных мэтах: здымаць спартыўныя, масавыя і іншыя мерапрыемствы...

Канцэпцыя нашай работы складаецца з некалькіх блокаў. Першы — гэта вывучэнне матэрыяльнай часткі: выхаванцы знаёмяцца з рознымі мадэлямі беспілотных лятальных апаратаў, з тым, як яны працуюць, як ачысціць іх з сувязь з зямлёй. Другі блок — стварэнне ўласных мадэляў беспілотнікаў. Мы вучым дзяцей працаваць рукамі, бо не сакрэт, што вырасла пакаленне, якое акрамя як вадзіць пальцам па экране больш нічога не ўмее. Дзеці спачатку ствараюць самыя простыя мадэлі (з паперы, кардону, пенапласту і рознакаляровага скотча), на якіх мы правяраем розныя аэрадынамічныя схемы. Пласкагубцы, адвёртка... З інструментам трэба ўмець працаваць, а гэтаму ў сям'і не заўсёды вучаць. І трэці складнік — навучанне тэхніцы пілатавання. Запускаць і лятаць — гэта, напэўна, самае цікавае. Сёння прагрэс дазваляе «навучыцца лятаць» на радыёкіраваным самалёце дзякуючы камп'ютару. Ёсць праграмы, якія дазваляюць засвоіць тэхніку кіравання і зразумець, што трэба рабіць, каб твой апарат ляцеў. Яшчэ 15—20 гадоў таму, каб «навучыцца лятаць», выхаванцу трэба было зрабіць 50—60 палётаў з інструментам, гэта была фактычна работа ў чатыры рукі (адзін абдымаў другога): спачатку інструктар трымаў перадатчык у сваіх руках і кіраваў авіямадэллю, затым наадварот. Такім чынам я «навучыў лятаць» не адну сотню чалавек.

А цяпер у нашай лабараторыі стаяць шэсць камп'ютараў, аснашчаны спецыяльнай праграмай: у памяці змяшчаецца інфармацыя пра 200 мадэляў лятальных апаратаў, але кожны можа закласці характарыстыкі свайго.

На камп'ютары можна адпрацоўваць фігуры найвышэйшага пілатажу, можна лятаць у складзе «двоек», «чацвёркаў»... Восенню і зімой мы трэніруем лятаць у кабінце, а вясной запускаем свае мадэлі ў паветра. Дзяцей набіраем з дзесяцігадовага ўзросту, але калі размова ідзе пра выхаванцаў нашага цэнтра, якія займаліся ў гуртках ранняга тэхнічнага мадэлявання

і ўжо ўмеюць працаваць рукамі, то робім для іх выключэнне.

ЮНЫЯ КАНСТРУКТАРЫ І ІНЖЫНЕРЫ

Аляксандр МАСЯЙЧУК, загадчык кабінета 3D-мадэлявання і прататыпавання:

— Ад слова «прататып» паходзіць назва ўсяго працэсу, у выніку якога з лічбавай мадэлі атрымліваецца гатовы выраб у фізічным вымярэнні. Фактычна размова ідзе пра інжынерна-канструктарскую працу, звязаную са стварэннем прататыпаў (доследных узораў). Раней прататыпы стваралі ўручную або пры дапамозе фрэзеравання, што было дастаткова працаёмкім працэсам. Перавага 3D-друку — у прастаце, невысокім кошце і, галоўнае, — у хуткасці. А калі дапушчана памылка, яе можна адразу ж выправіць.

З'яўленне новых тэхналогіяў, і ў першую чаргу 3D-прынтару, дазволіла ажыццявіць сапраўдны пераварот у вырабе дэталей для тых ці іншых механізмаў. Цяпер нават дзіця можа пры дапамозе спецыяльнай праграмы змадэляваць любую дэталю і накіраваць мадэль на прынтар, які надрукуе яе з пласціку.

3D-мадэляванне развівае ў падлеткаў прасторавае мысленне, яны атрымліваюць навыкі работы з чарцяжамі, паколькі самі павінны намалюваць эскіз. Мае выхаванцы, напрыклад, стваралі дэталі для веласіпеда. Быў сярод іх рэалізаваных ідэй і чахол для тэлефона.

Ігар МАЦЮШКА, загадчык лабараторыі прафесійна-тэхнічнага мадэлявання:

— У нашым аб'яднанні мы вучым будучых канструктараў рабоце з сістэмай аўтаматызаванага праектавання (САПР). Калі 20—30 гадоў таму канструктары выкарыстоўвалі звычайны аловак і паперу, то цяпер усё робіцца на камп'ютарах і працэс істотна паскараецца. Праграмы дазваляюць разлічваць усё імгненна (памеры, аб'ёмы, вагу, нагрук), працаваць са схемамі, чарцяжамі, ствараць 3D-мадэлі. САПР — праграмы для праектавання і выпуску рабочай праектнай дакументацыі, якая паступае на вытворчасць для наступнага вырабу нейкіх дэталей або элементаў... Плюс гэтыя праграмы дазваляюць аўтаматычна канвертаваць дадзеныя файлы ў спецыяльны файл, які выкарыстоўваецца на станках з лічбавым праграмным кіраваннем. Усё зробіць адзін станок, трэба толькі ўсталяваць патрэбны інструмент, даць тэхніцы заданне і націснуць на кнопку... Таксама праграмныя комплексы дазваляюць выкарыстоўваць візуалізацыю, і нават калі заказчык нічога не разумее ў чарцяжах, ён зможа ўбачыць усё на малюнку, створаным у праграмных комплексах. Дзякуючы візуалізацыі можна праглядаць мадэлі пад розным вуглом, паварочваць дэталі ў трох

○ БУДЗЬ У КУРСЕ!

8 верасня ў Рэспубліканскім цэнтры інавацыйнай і тэхнічнай творчасці (вуліца Славінскага, 12) пройдзе Дзень адкрытых дзвярэй. Запіс у аб'яднанні па інтарэсах будзе доўжыцца да 15 верасня.

вымярэннях. А анімацыя дазваляе зрабіць віртуальную зборку са створаных элементаў. Спецыялісты, якія ўмеюць карыстацца такімі праграмамі, вострадэфіцытныя, таму што канструктары патрабуюцца паўсюдна: і на мблевай вытворчасці, і ў машынабудаванні, будаўніцтве, архітэктуры і гэтак далей. А навучальныя ўстановы выпускаюць іх пакуль у недастатковай колькасці.

Таму наш напрамак — адзін з самых перспектывных, а той, хто думае, што гэты занятак выключна для хлопцаў, сур'ёзна памыляецца. Летас у нас вельмі паспяхова займаліся і дзяўчаты (вучаніцы 9 і 10 класаў). Адна з іх выступала за наш цэнтр у фінале JuniorSkill Belarus у кампетэнцыі «інжынерны дызайн CAD».

ТРЭНІРОЎКІ ДЛЯ МОЗГА

Жанна РАКАВА, педагог дадатковай адукацыі, напрамак — мабільная рэабілітацыя і нейратэхналогіі:

— Рэабілітацыя — гэта не проста канструяванне робатаў, як некаторыя памылкова думаюць. Можна мець дома дарагі канструктар, нават сабраць робата, але што далей? А паспрабуй стварыць разумнага робата, запраграмуй яго на пэўныя дзеянні, распрацуй стратэгію яго паводзін... Рэабілітацыя дапамагае нашым выхаванцам спасцігаць законы фізікі і прычыны механікі, развівае творчае мысленне і логіку, вучыць складаць як простыя, так і складаныя алгарытмы. У малодшых дзяцей падчас работы з канструктарам развіваюцца дробная матарыка і прасторавае мысленне, выпрацоўваюцца ўсёдлівасць, уважлівасць, уменне рабіць нешта рукамі. Немалаважны фактар — уменне працаваць у камандзе. У апошні час назіраецца зніжэнне камунікатыўных навыкаў у падлеткаў, бо яны ў большай ступені кантактуюць у сацыяльных сетках. У нас дзеці вучацца працаваць побач з іншымі, быць «камандным гульцом», прыслухоўвацца да чужога меркавання, умець знаходзіць нестандартныя рашэнні і выйсце са складаных сітуацый, браць на сябе адказнасць. Не толькі за сябе, але і за ўвесь праект.

Таксама ў нашым аб'яднанні ёсць нейрагарнітура, якая дапамагае даследаваць і трэніраваць мазгавую актыўнасць. Яна адзьяваецца на галаву, на вуху замацоўваецца прышчэпка, а на лбе — электрод. У мозгу чалавека адбываецца мноства фізіка-хімічных працэсаў. Іх падсумоўванне прыводзіць да з'яўлення электрычнай актыўнасці. Імпальс, што праходзіць праз электрод, паказвае наш стан: раздражненне, агрэсію, расслабленасць, канцэнтрацыю ўвагі. Нейрагарнітура па блютузе звязана з планшэтам або камп'ютарам. З дапамогай сілы думкі мы можам кіраваць віртуальнымі і фізічнымі аб'ектамі. Камп'ютарныя інтэрфейсы распазнаюць нашу разумовую актыўнасць, сігналізацыянальны стан і інтэрпрэтуюць іх у каманды. Напрыклад, можна падняць шарык сілай думкі. Для гэтага трэба дамагчыся высокіх паказчыкаў альфа-рытму, гэта значыць расслабіцца. У другой гульні, наадварот, патрабуецца максімальная канцэнтрацыя ўвагі, каб спаліць віртуальную бочку.

На спаборніцтвах JuniorSkill Belarus канкурсанты тэсціравалі праграму «Спрынт», якая ўключае бег, падыманне штангі (дарэчы, яе вагу можна было выбіраць — ад 50 да 100 кілаграмаў), стральбу з лука і гэтак далей. Пераканана, што нейратэхналогія — гэта будучыня, адно можна сказаць з упэўненасцю ўжо цяпер: здольнасці мазгавой актыўнасці чалавека трэба вучыцца. Наш мозг можна і трэба трэніраваць. Мара аб пашырэнні магчымасцяў чалавечага мозга цалкам здзяйсняльная...

Надзея НІКАЛАЕВА.

ЗВЯЗДА

Не вучобаў адзінай

Іншае вымярэнне

Кіпела справа ў руках

Каля 3,5 тысячы маладых людзей працавалі гэтым летам у складзе студэнцкіх атрадаў у сталіцы. Усяго ў Мінску было створана 285 будаўнічых, сэрвісных, сельскагаспадарчых і вытворчых студатрадаў.

На Усебеларускай маладзёжнай будоўлі — Беларускай АЭС у Астраўцы — у складзе беларуска-расійскага атрада шчыравалі 80 прадстаўнікоў сталічных устаноў адукацыі. Сумесны беларуска-расійскі атрад працаваў і на будаўніцтве інтэрната ў Студэнцкай вёсцы. А мінскія студэнты адправіліся дапамагаць у рэканструкцыі Царскасельскага палаца, размешчанага ў горадзе Пушкін пад Санкт-Пецярбургам.

Не менш важны напрамак другой асноўнай занятасці моладзі — індывідуальнае працаўладкаванне.

340 маладых людзей знайшлі часовае рабочае месца на такіх прадпрыемствах, як «Атлант», «Гарызонт», «Дрымлэнд». Яшчэ адзін напрамак работы, у тым ліку па арганізацыі другой асноўнай занятасці моладзі, — фарміраванне валанцёрскіх атрадаў. У складзе 115 такіх атрадаў былі задзейнічаны 1732 чалавекі.

Асобна варта адзначыць удзел моладзі ў гарадской акцыі па добра-

ўпарадкаванні месцаў пахаванняў «Мы памятаем», у рэспубліканскай акцыі «Аднаўленне святынь Беларусі», у праекце «Мой родны кут». Апошні набраны на навядзенне парадку і ўдасканаленне знешняга выгляду дваровых тэрыторый (праект будзе доўжыцца да 2020 года і ў перспектыве ахопіць двары ў кожным адміністрацыйным раёне сталіцы).

Надзея НІКАЛАЕВА.

Проста згубіцца ў часе...

...Мне здаецца, што ў кожнага чалавека хоць бы аднойчы было такое пачуццё, калі ты быццам губляешся ў часе. У мяне такое звычайна здараецца летам. Цэлыя 92 дні свабоды!

З дзяцінства летнія канікулы я люблю праводзіць у вёсцы. Ведаецца, што раблю першай справай, калі прачнуся? Як толькі сонейка будзіць мяне сваімі праменьчыкамі, расплюшчуваючы вочы, пакідаю ложка і накіроўваюся да рыпучай лесвіцы, якая вядзе на двор. Там мяне, яшчэ сонную, з непаслухмянымі кудзёркамі, босую і ў піжама, сустракае кацяня. Яно ведае, што гаспадыня прынясе штосці смачнае. Пакуль гарэза снедае, я атрымліваю асалоду ад наваколя: сонейка свеціць, ветрык вее, пеўні будзяць жыць, хто яшчэ не прачнуўся. Што можа быць лепей? Толькі ў такіх момантах я разумю, што свабодная. Ад школы,

ад хатніх заданняў, ад пропуску, якія трэба адзначаць у настаўніцкай кожнай раніцы, ад кантрольных па геаметрыі, якую я ніколі не разумела...

У гэтым вучэбным годзе было цяжкавата — ён быў маім апошнім у школе. Бясконцыя рэпетытары, даклады, дадатковыя заданні... Пазней — рэпетыцыі выпускнога, вальса, школьныя экзамены. Асабліва цяжка было вясной. Асабліва цяжка было вясной. Сэрца і душа хацелі спяваць, думкі наконт паступлення самі сабой адыходзілі на другі план. Замест іх з'яўляліся ідэі пабегу з урокаў, каб паесці ў парку Чалюскінцаў салодкую вату, пакатацца на каруселях, пасядзець на лаўцы — такім чынам стаць вольным, хоць і на дзве гадзіны. Я лічу, што жыць у такім шалёным рытме нельга! Трэба даваць сабе спыніцца, аддыхацца, атрымаць асалоду ад жыцця. А потым з новымі сіламі кідацца ў бой.

Пасля таго як адгрымеў выпускны і разам з адна-

класнікамі мы сустрэлі наш апошні світанак, заставаўся апошні рывок — ЦТ. А мяне яшчэ чакала дадатковае выпрабаванне — унутраныя экзамены. Увесь гэты час я была ў дзікім напружанні. Нават калі даведлася, што стала студэнткай, яшчэ доўгі час не магла ўсвядоміць, што ўсё гэта на самай справе!..

Так, гэтыя канікулы былі не такімі, як ранейшыя. У маім распарадкаванні заставаўся роўна тыдзень. І ён быў напоўнены спакоем, утульнасцю з кубкам цёплага чаю ўвечары. Не было месца слязам, перажыванням і экзаменам! Я выходзіла пасядзець на лаўцы і палічыць ластавак. Як выдатна, калі не трэба кудысьці бегчы і змагацца з праблемамі. Можна проста сядзець і ўсміхацца. Проста згубіцца ў часе...

Кацярына ЯРАШЭВІЧ, студэнтка I курса факультэта журналістыкі БДУ.

Карысны досвед

Працоўныя канікулы? Місія выканальная!

— Ой, а што гэта тут праляцела?! — Гэта лета, яно часта тут пралятае...

(Жарт з сеціва.)

Што і казаць, яно ў нашых шыроках сапраўды кароткае. Асабліва — у абітурыентаў і студэнтаў... Тым не менш многія маладыя людзі скіравалі сваю энергію падчас канікул не толькі на адпачынак, але і ў іншае рэчышча — працавалі летам. Я распытала сваіх сяброў пра гэты іх сёлетні досвед.

Аляксандра МЯЦЕЛЬСКАЯ, студэнтка II курса прыборабудаўнічага факультэта БНТУ:

— Гэтым летам у Смалявічах, дзе жыю, якраз адкрыўся маладзёжны цэнтр, куды патрабаваўся персанал. Знаёмы прапанаваў вакансію афіцыянта, і я пайшла. Графік быў зменны. Часцей за ўсё шчыравала ў ноч на выхадныя, таму і адпачываць паспявала. Ды і на рабочым месцы было весела: калектыў цэнтры — малады, складаўся з творчых і цікавых людзей. Больш за тое, палова супрацоўнікаў — мае добрыя сябры ці знаёмыя, бо горад маленькі. Атмасфера была вельмі прязнай і ўтульнай.

Праца афіцыянта прадугледжвае цеснае ўзаемадзеянне з кліентамі. А яны — розныя. Хтосьці разумее, што цэнтр адкрыўся зусім нядаўна і яшчэ не ўсё ідэальна адладжана. А нехта патрабаваў усяго і адразу. Маёй задачай у такім выпадку было без лішніх канфліктаў выканаць просьбы кліентаў, калі гэта было магчыма.

Дзякуючы гэтай працы я змагла апаціць частку свайго адпачынку на моры.

Анастасія КУЛЕЎСКАЯ, студэнтка V курса факультэта замежных моў БрДУ імя А. С. Пушкіна:

— Я шукала месца не толькі на лета, але і, у перспектыве, на будучыню. З такой умовай студэнта, на жаль, не проста ўладкавацца. Галоўная прычына, па якой адмаўляюць усе работадаўцы — адсутнасць вопыту. А таксама тая акалічнасць, што часцей за ўсё студэнтам неабходны гнуткі індывідуальны графік. Але я знайшла працу сакратара ў адной з прыватных кампаній Брэста, дзе ўсё супала: офіс каля ўніверсітэта, зручны графік, добры калектыў і, вядома, дастойная заробная плата. Гэта вялікая ўдача!

Магчымаць зарабляць і самастойна забяспечваць сябе для мяне ў прыярытэце, а адпачынак ужо на другім месцы.

Марыя ШАНОВІЧ, навучэнка IV курса аддзялення англійскай мовы Лінгвагуманітарнага каледжа (Мінск):

— Па накіраванні ад каледжа трапіла на практыку на месца вожатаў у летнік. Была ў ім адну змену, 21 дзень. Праца прыносіла задавальненне, складаліся цёплыя адносіны з калегамі, я выдатна ладзіла з іншымі вожатамі. Мне, пачаткоўцу, яны часта дапамагалі парадамі. А вось знайсці агульную мову з дзецьмі часам бывала складана. Асабліва калі тыя ўвогуле цяжка ўжываюцца ў калектыве. Але хапала і станоўчых момантаў, бо мне па душы арганізацыя

дзіцячага (і не толькі) адпачынку, раскрыццё творчых здольнасцяў. Мы з хлопцамі і дзяўчыцамі шмат спявалі, танцавалі, смяяліся. Нягледзячы на цяжасці, я адчувала аддачу. А на заробленыя грошы змагла ненадоўга з'ездзіць да мора.

Дар'я ЮХНІК, студэнтка III курса лячэбнага факультэта БДМУ:

— Ужо не першы год на канікулах я падпрацоўваю ў сферы сваёй будучай дзейнасці. У гэтым годзе працавала ў рэгістратуры Смалявіцкай раённай паліклінікі.

Калегі да мяне ставіліся добра. Спачатку было цяж-

ка арыентавацца сярод стэлажоў з вялікай колькасцю карткаў пацыентаў, але ўжо пасля першага тыдня я стала амаль на роўных працаваць з пастаяннымі работнікамі.

У працы рэгістратара ёсць свае цяжасці. Напрыклад, пацыенты часта патрабавалі адказы на пытанні, якія не ўваходзяць у маю кампетэнцыю. З іншага боку, імкнучыся дапамагчы кожнаму, я не раз чула шчырыя словы падзякі і бачыла непадробленае здзіўленне майму імкненню якасна выконваць сваю працу.

Прызнаюся: стала менш, чым падчас вучобы! Бо пасля працы не даводзілася нешта вучыць і рыхтавацца да заўтрашняга дня. І ў мяне заўсёды час для прагулак і сустрэч з сябрамі.

Мікіта ЛАПКОЎСКИ, студэнт III курса факультэта інжынерных сістэм і экалогіі БрДТУ:

— Ва ўніверсітэце я атрымліваю спецыяльнасць інжынера-меліяратара. Канешне, мне хацелася знайсці на лета працу менавіта па ёй. Але ж, зразумела, што ніхто не возьме на гэтую пасаду студэнта з няпоўнай адукацыяй. Таму я працаваў хоць і ў профільнай арганізацыі Брэста, але ж падсобным рабочым: пафарбаваць што-небудзь, перанесці, пакасіць траву... Для хлопца праца не цяж-

кая, складанасцяў не ўзнікала. А калі што-небудзь было незразумела, я заўсёды мог звярнуцца з пытаннямі да кіраўніцтва. Значыць, што адносіліся да мяне добра. Увогуле, да студэнтаў ставіцца так, як тыя сябе пакажуць, па якасці іх працы. Намагаюцца нават «выпрабаваць» маладога чалавека, каб выявіць самую лепшую якасць і надалей даваць яму работу, з якой ён будзе спраўляцца найлепш.

Так у самы першы дзень «пратэсціравалі» і мяне, а я нават гэтага і не зразумеў спачатку. Прапанавалі напісаць сваё прозвішча, а почыркі у мяне добры. Таму і далі запаўняць журналы і дарожныя лісты. Таксама рабіў на камп'ютары некаторыя дакументы.

Нават і не думаў спачатку, што так буду сумаваць па адпачынку: працаваць даводзілася з васьмі раніцы (а калінікі і з сямі) і да сямнаццаці.

І нават пасядзець-адпачыць не было калі. Але ж зарплата, вялікая для студэнта, мяне вельмі ўзрадавала.

...Што ж датычыцца асабіста мяне, то гэтае лета было вельмі насычаным і даволі цяжкім. Папрацаваць я нідзе не паспела, паколькі была не толькі выпускніцай каледжа, але і абітурыенткай. А ў выніку я магу радавацца таму, што стала студэнткай! Мясца, што застаўся пасля шматлікіх экзаменаў, я з задавальненнем і, што немалаважна, з чыстым сумленнем выкарыстала на адпачынак.

Віншую ўсіх студэнтаў першых курсаў з пачаткам новага найцікавейшага перыяду ў іх жыцці. І жадаю ім, і не толькі, цікавага і плённага навучальнага года.

Паліна ПРАКАПЕНЯ, студэнтка I курса факультэта журналістыкі БДУ.

Святу — новы працоўны пачын

6 верасня БРСМ спаўняеца 16 гадоў. Актывісты Саюза моладзі адзначаць дзень нараджэння арганізацыі не словамі, а справамі.

У сталіцы сёння на Камсамольскім возеры з'явіцца першая адкрытая крэатыўная прастора «Беларусь — крыніца натхнення». Добраахвотнай працоўнай акцыяй Саюз моладзі на чале з лідарам арганізацыі Дзмітрыем Варанюком дасць старт новаму агульнарэспубліканскаму праекту «#ЗаДело!». Яго назва выбрана невыпадкава, паколькі ў ёй закладзены дзв'які сэнс. Гэта ўласна і заклік заняцца канкрэтнымі справамі, і своеасаблівае пытанне наконт таго, што чапляе маладых людзей, на што б яны хацелі звярнуць увагу і што змяніць. «Зачапіла тое, што адбываецца вакол цябе? Навядзі парадак на малой радзіме: пачні з сябе, свайго двара, вуліцы, класа, рабочага месца». Падчас рэалізацыі працоўнага праекта плануецца добраўпарадкаваць валебольную, футбольную і дзіцячую пляцоўкі.

Дзень нараджэння — выдатная нагода сустрэцца за салодкім сталом разам з выхаванцамі аднаго са сталічных дзіцячых дамоў і ўручыць ім да новага навучальнага года падарункі ад Мінскай гарадской арганізацыі БРСМ у рамках дабрачыннай акцыі «У Саюз з сябрамі».

Па калена ў гразі, але азартна, крута і весела... Так незвычайна прапануе адзначыць свята навучэнскай і працоўнай моладзі Зэльвенская раённая арганізацыя БРСМ. Трэба будзе прадэманстраваць фізічную форму і праявіць вынослівасць у турніры па балотным валеболе на беразе ракі Зэльвянкі. Гэта набіраючы папулярнасць від спорту і актыўнага адпачынку.

А валанцёры БРСМ з «Добрага Сэрца» з усёй Гомельшчыны падчас абласнога этапу рэспубліканскай дабрачыннай акцыі «Аднаўленне святынь Беларусі» ўжо зрабілі свой працоўны ўнёсак да свята — літаральна напярэдадні дапамаглі з добраўпарадкаваннем тэрыторыі храма Святога блававернага князя Аляксандра Неўскага ў Гомелі.

Аб'ектам жа клопату валанцёраў Магілёўшчыны ў рамках абласнога маладзёжнага праекта «Добрыя справы табе, мая малая радзіма!» стала крыніца ў вёсцы Галынец. Актывісты БРСМ напярэдадні дня нараджэння сваёй арганізацыі добраўпарадкавалі месца для зручнага забору вады і ўладкавалі зону адпачынку.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Мова прыцягнення

КЛЮЧЫК ДА НЕВЯДОМАЙ КУЛЬТУРЫ

Чым каханне адрозніваецца ад любові

Сёлета ў БДУ прайшла ўжо чацвёртая Міжнародная летняя школа беларусістыкі. За межнікі з дзевяці краін на два тыдні прыехалі ў Мінск, каб вучыць нашу мову. Які багаж ведаў і ўражанняў павезлі яны да сябе на радзіму, даведалася «Чырвонка. Чырвоная змена».

Яна КАЛІЯШАВА жыве ў Чэхіі. Студэнтка філасофскага факультэта Пражскага ўніверсітэта даследуе рускую філалогію і тэорыю літаратуры.

Дзяўчына валодае французскай, англійскай, рускай і крыху польскай мовамі. Нашу лексіку ёй нескладана зразумець, бо яна падобная да апошняй і роднай. А вось мяккія гукі [з'] і [дз'] ёй даюцца цяжка. Справіцца з фразай

чытае пераклады па-беларуску. З восені хлопец адпраўляецца на стажыроўку ў Варшаўскі ўніверсітэт, дзе ў тым ліку будзе працяваць вывучаць і нашу мову.

Заўважае, што не ўсе літаратурныя нормы яму зразумелыя: «Напрыклад, нас вучылі, што правільна вымаўляць «прабачце» замест «прабачце», але ў вас так ніхто не кажа».

Калі прапаную Дэвіду перайсці на рускую мову, каб яму было лягчэй, хлопец адмахваецца: «Не-не». У Мінску ён стараецца размаўляць па-беларуску і за межамі ўніверсітэцкіх аўдыторый. Праўда, гэты вопыт не заўсёды станоўчы.

— Вось я неяк зайшоў у кавярню каля вакавала, папрасіў сурвэтку. На мяне так прадавачка паглядзела. «Што?» — некалькі разоў перапытала, быццам я абразіў яе.

У вывучэнні мовы галоўнае — практыка.

«Смела з'еў дзвесце змей» — спраўдны перамога.

— Кожны раз у школе адкрываю для сябе штосьці новае ў галіне мовы — фразеалагізмы, прымаўкі. Нават скарагаворкі спрабавала вымаўляць, — дзеліцца дзяўчына.

У Беларусі яна ўжо трэці раз і паспела паглядзець Навагрудак, Іўе. Жартуе, што ў Мінску абышла амаль усе бібліятэкі і музеі. Яне вельмі падабаецца сталінская манументальная архітэктура сталіцы і шырокія вуліцы.

Да сябе на радзіму дзяўчына павезла не толькі ўражання, але і нашы прадукты. Прызнаецца, што вельмі любіць квас. У Чэхіі яго амаль немагчыма купіць, а калі і знойдзеш, то маленькая бутэлька будзе каштаваць два еўра. Набыла таксама кераміку — сваім знаёмым у падарунак узяла гліняныя свістулькі ў выглядзе птушак.

Давід КУРКОЎСКІ прыляцеў з ЗША. Ён выпускнік Ельскага ўніверсітэта, займаўся там славістыкай і інфарматыкай.

— У мяне практычныя бацькі і бабулі: яны вельмі хацелі, каб я быў праграмістам у Штатах. Але гэтага не здарылася, — жартуе хлопец.

Славістыкай ён захапіўся, бо праз яе можна паглыбіцца ў гісторыю і літаратуру. Пачаў удаканалваць рускую мову, а потым зацікавіўся ўкраінскай і беларускай. Калі вучыўся ў бакалаўрыяце, нават пісаў навуковы тэкст пра адрозненні дзвюх апошніх. Зараз

Пакуль на рускай мове не сказаў, не зразумела.

У Мінску хлопец бывае часта. Кажы, яму падабаецца, што наша моладзь вельмі актыўная — цікавіцца рознымі трэнінгамі і праектамі ў неформальнай адукацыі.

Калі пытаюся ў кітайкі Чжаа ДАНЬ, як ёй вывучэнне беларускай мовы, дзяўчына не хавае: складана...

— Часта блытаю словы з рускімі, — тлумачыць магістрантка Другога пекінскага ўніверсітэта замежных моў. — Вось у вас рамантычныя адносіны паміж мужчынам і жанчынай называюцца «каханне». А ў рускай мове слова «любоў» для

Не бачыў галоўны «брыльянт» краіны — лічы, не быў у Мінску.

ўсіх выпадкаў падыходзіць.

Дзяўчына дзеліцца, што для яе візіт у Беларусь — гэта яшчэ і першая паездка ў Еўропу. Незабыўнае ўражанне!

— На памяць купіла фігурку бусла. Прадавец сказаў, што гэта сімвал удачы, шчасця і дабрабыту.

Што цікава, у школу беларусістыкі прыязджала не толькі моладзь, чыя спецыяльнасць звязана з філалогіяй. Напрыклад, паляк Міхал ХАЛЕВІЧ працуе... праграмістам.

— Лінгвістыка — маё хобі, — здзіўляе хлопец. — Я люблю ўсходнеславянскія мовы і вырашыў вучыць беларускую. На занятках тут усё разумею, але праблема ў тым, што не ведаю, як самому гаварыць.

Пасля знаёмства з краінай айцішніку запаў у душу Нясвіжскі замак. А яшчэ наша кухня.

— Я еў дранікі, шмат дранікаў. Вельмі смачна! Таксама мачанку каштаваў — мне спадабалася.

Бадай, найбольш складана на занятках прыйшлося італьянцу Эдуарда НЭГРА. Беларускую мову за гэтыя два тыдні ён вучыў з нуля. Пытаюся, якія словы цяпер ёсць у яго арсенале.

— «Дзякуй вялікі», «калі ласка», «вельмі прыемна», «слухайце», «паўтарайце», — з усмешкай пералічае Эдуарда і дадае, што для італьянца мова цяжкая: вымаўленне істотна адрозніваецца.

Ён жыве каля Турына і працуе выкладчыкам у сярэдняй школе. Выкладае тэхнічныя дысцыпліны. «Маё поле дзейнасці зусім іншае. Але мовы — гэта так цікава», — тлумачыць настаўнік, чаму ў вольны час ён вырашыў

паглыбіцца ў лінгвістыку, а не ў інжынерыю.

Італьянец адзначае, што ў нас усё таннейшае — ежа, транспарт. Напрыклад, у Турыне білет у метро каштуе 1,9 еўра.

— Першае ўражанне ад Мінска — вялікі чысты горад, дзе шмат кветак. Людзі вельмі ветлівыя, — дзеліцца Эдуарда. Ад'язджаючы на радзіму, у свой чамадан ён спакаваў гліняныя і драўляныя сувеніры, а таксама беларускі шакалад і печыва.

Усёго ў летняй школе навучалася 14 чалавек. «Сёлета мы бралі не колькасцю, а якасцю: у многіх, хто прыехаў, не пачатковы ўзровень валодання мовай, — адзначае загадчыца кафедры маладзёжнай палітыкі і сацыякультурных камунікацый Рэспубліканскага інстытута вышэйшай школы Алена ІГНАТОВІЧ. — Напрыклад, была дзяўчына з Германіі, якая цудоўна размаўляе па-беларуску і збіраецца спрабавць перакладаць нашых сучасных аўтараў на нямецкую мову».

У першай палове дня ўдзельнікі школы займаліся адукацыяй: хадзілі на практыку маўлення, лекцыі з цікавымі асобамі, напрыклад паэтам Андрэем Хадановічам. Тым, хто зусім не ведаў беларускай, дапамагалі валанцёры, якія сядзелі побач. А ў адной групе ў пары з педагогам «працавала» лялька Стася, якая, жартуюць, магла разгаварыць любога. «Але справа, вядома, не ў чараўніцтве, а ў прафесіяналізме выкладчыкаў», — дадае Алена Ігнатовіч.

У другой палове дня замежнік чакала культурная праграма. Не толькі класічныя экскурсіі (у Нацыянальны мастацкі і гістарычны музей, Заслаўе, Нясвіж), але і знаёмства з маладзёжнымі месцамі сталіцы: тусовачай вуліцай Зыбіцкай, хіп-тарскай Кастрычніцкай, пляцоўкай з вулічнай ежай «Пясочніца».

Школа беларусістыкі — праект валанцёрскі. Удзельнікам выдзяляюць месца ў студэнцкім інтэрнаце, бясплатна праводзяць культурную і адукацыйную праграму. Арганізатары дапамагаюць ім бясплатна адкрыць візу, але за праезд і харчаванне яны плацяць самастойна.

У гэтым годзе ўпершыню арганізавалі таксама беларускамоўную школу для дзяцей, якая працавала два тыдні. Заняткі там праходзілі ў гульнявой форме, і далучыцца да іх запрашалі не толькі замежных гасцей, але і маленькіх беларусаў.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.

Знаёмства з беларускай культурай у музеі гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук.

На хвалі эфіру...

Агаворкі і іншыя непрыемнасці

— Дзяўчаты, а давайце ў прамы эфір, адчуеце адрэналін, — нечакана прапануе Тамара Вяцкая. — Што, слабо? Ведаеце, як гэта страшна? Кожны раз страшна, хоць я 35 гадоў у прафесіі. Але крута.

Прамы эфір — рэч непрадказальная. Толькі ў студыі загарэцця лямпачка — нават вопытныя госці губляюцца. Дый у саміх вядучых часам здараюцца праблемы з націскамі і агаворкі. На радыё жартуюць: міма пільных слухачоў нічога не пройдзе. Яны потым звоняць і пішуць, каб паказаць на памылкі.

— Калі запнуўся, галоўнае не хвалявацца і працяг-

і слухачоў. А вось прачытаць навіны пад запіс — чаму б не?

Бяру раздрукоўкі і сядваю да мікрафона. «Прышоў загалася — разамні артыкуляцыйны апарат», — заклікае таблічка на сталі. У мяне часу не так шмат, таму прабягаю вачыма па словах і пачынаю.

Вось шчыра: чытаць навіны ўголос — вельмі хваляюча. Некалькі памылак зрабіла на роўным месцы. Напрыклад, сваёй агаворкай павялічыла кошт беларускіх угнаенняў для Кітая на дзевяць долараў за тону. А паведамленне пра п'яных слухачоў, як мне падалося, прагучала занадта весела.

Чакаю некалькі хвілін, пакуль гукарэжысёр апрацоўвае запіс, і прашу Дзмітрыя

выкладчыкам. І ёсць выпадкі, калі тыя, каму спачатку адмовілі, пазаймаліся і нарэшце трапілі на работу.

Што цікава, не кожны тэлевізійнік зможа працаваць на радыё. Усё ж такі ў кадры іграюць ролю іншыя фактары і не самы моцны голас можа выратаваць «карцінка».

Радыё любіць нізкія галасы — і жаночыя, і мужчынскія.

Каб «добра гучаць», нельга ўжываць семкі, арэхі, печыва, піць каву. А вось сырыя яйкі з раныцы, смяюцца, тут ніхто не п'е.

— Як трэніруюць дыкцыю?

— Раней вымаўляў скорагаворкі, — дзеліцца Антон

— Калі ўжо дзень не задаўся, то гэта не таму, што паперкі з тэкстам упалі, а я на іх не прысела, як гэта прынята ў акцёраў тэатра, — усміхаецца Кацярына Лапіцкая. — Хоць некаторыя адзьяваюць у эфір што-небудзь чырвонае, каб не сурочылі.

Акрамя навін і музыкі, на радыё гучаць аўтарскія праграмы. Напрыклад, Кацярына вядзе перадачу «Не проста людзі» — пра тых, хто працуе ў сельскай мясцовасці, займаецца рамяством.

— Для мяне самыя лепшыя плёнкі — са звычайнымі людзьмі з глыбінкі, якія шмат робяць для іншых. Неяк запісвала гісторыю ўрача са Слуцкага раёна, якому споўнілася 90, а ён дагэтуль працуе на вясковым ФАП, — успамінае дзяўчына.

«Плёнкамі» на радыё называюць аўдыязапісы. Хоць, вядома, яны захоўваюцца не на магнітных стужках касет, а ў выглядзе лічбавых файлаў на камп'ютары.

Праграмы вядучыя манціруюць самі. А ўжо прыгожае аздабленне робіць гукарэжысёр: апрацоўвае пераходы, накладвае музыку на фон.

— На радыё журналіст не бярэ ўсе лаўры сабе, там гучаць непасрэдна героі — і гэта крута, — лічыць Кацярына, якая ўлюбiлася ў прафесію яшчэ пасля першай навучальнай практыкі.

Работа ў эфіры накладвае адбітак. «Я вельмі балбатлівая, — не хавае Аляксандр Барскі. — Гэта звычайка ўзнікае з-за боязі недарэчных паўз. Я магу запоўніць іх чым хочаш — задаць пытанне, напрыклад».

Некаторыя адзначаюць, што сталі па-іншаму размаўляць. Нават у звычайным жыцці старанна прадумваюць сказ, перш чым агучыць, стараюцца пазбегнуць паўтараў і актыўна жэстыкулююць.

— Мінусы прафесіі не назаву. А плюс у тым, што ты як вольны мастак — ствараеш, — падмячае Антон Кавальчук.

Да працы ў шалёным тэмпе і драйву ў прамым эфіры, кажуць, прывыкаеш. Настолькі, што ў водпуску без усяго гэтага сумуеш і хочаш хутчэй зноў апынуцца каля мікрафона.

Наталія ЛУБНЕЎСКАЯ.
Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

Да 10 раныцы — ніякага крыміналу

— Мы займаем палову паверхі — рэдкая раскоша для радыёшчыкаў Мінска. Звычайна яны туляцца ў некалькіх пакойчыках, — арганізуе для нас «экскурсію» намеснік дырэктара па інфармацыйна-аналітычным вясчэнні Дзмітрый АНІСАВЕЦ.

Вядучыя навін працуюць у дзве змены: з 6.00 да 14.00 і з 14.00 да 21.00. Тыя, хто знаёміць з галоўнымі падзеямі краіны і свету, выходзяць у эфір на пачатку кожнай гадзіны, тыя, хто расказвае пра рэгіёны, — у сярэдзіне.

— Я каву не п'ю, каб узбадзёрыцца. Проста калі з самай раныцы працуеш у студыі, адразу прачынаешся. А ўжо пасля змены пачынаеш «заліпаць», — дзеліцца вядучы Антон КАВАЛЬЧУК.

Калі думаеце, што радыёшчыкам трэба толькі прачытаць ужо падрыхтаваную інфармацыю, то памыляецеся. Кожны выпуск яны пішуць самі. Асноўны блок навін доўжыцца да трох хвілін і ўключае пяць паведамленняў. З іх адно абавязкова павінна быць пра Мінскую вобласць, другое — пра эканоміку. Усё астатняе — як вырашыць вядучы. Фарміраваць выпуск можна па класічнай схеме (калі спачатку ідзе палітыка і эканоміка, а потым «сацыялка», культура і спорт) або ў выглядзе перавернутай піраміды (тыя ж тэмы ў адваротным парадку).

— Ты павінен падаваць інфармацыю так, быццам расказваеш яе блізкаму. Калі спачатку цяжка, можна раздрукаваць фатаграфію сябра ці роднага і павесіць перад сабой, — дзеліцца некаторымі сакрэтамі вядучая Кацярына

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

ЛАПІЦКАЯ. — Навіну трэба пісаць зразумела. Я стараюся, каб яна змяшчала не больш за пяць сказаў і максимум тры лічбы. Можна рабіць лагічныя пераходы, тады з паведамленняў атрымаецца адно цэлае.

— Стараемся працаваць у фармаце агенцтва навін. Усё свежае, што пасту-

У прамым эфіры — намеснік дырэктара па інфармацыйна-аналітычным вясчэнні Дзмітрый Анісавец.

пае, — адразу ў эфір, — кажа Дзмітрый Анісавец. — Выпускі ці асобныя навіны не павінны паўтарацца. Калі нейкая інфармацыя з'явілася больш за тры гадзіны таму, для радыё яна, лічы, састарэла.

— **А што, калі навін няма?** — Значыць, журналіст дрэнна папрацаваў. Крыніца інфармацыі шмат: нашы агенствы, сайты замежных СМІ — BBC, Daily Mail... Трэба толькі не ленавацца шукаць.

На радыё ёсць няпісанае правіла: да 10 раныцы — ніякіх паведамленняў пра аварыі і крыміналы. А падрабязнасцям жорсткіх забойстваў увогуле не месца ў эфіры. «Бо радыё — не газета. Уявіце: хтосьці раптам пачуў такую навіну і ў яго падскочыў ціск, — тлумачыць дырэктар Тамара ВЯЦКАЯ. — Наша задача — пастаўляць інфармацыю і пры гэтым не выклікаць стрэсу, трымаць добры настрой. Мы нават слоган адпаведны прыдумалі: «Нас не штэрміць».

ваць чытаць. Інакш саб'ешся зноў, — раіць Кацярына Лапіцкая. — Агаварыўся — робіш паўзу і потым кажаш, як правільна. Ні ў якім разе не прасіце прабачэння, інакш прыцягнеце ўвагу да сваёй памылкі. Нельга выходзіць у эфір, калі асіп, кашляеш ці пачалася ікаўка. Што рабіць? Мянсяцца з некім. Бываюць выпадкі, калі падчас выпуску навін распірае смех. У такім разе лепш адразу заканчваць і развітацца.

Адна з галоўных загадак для слухачоў — што адбываецца ў студыі падчас праграмы? Вядучыя прызнаюцца, што, калі мікрафон выключаны, часта жартуюць між сабой. А вось перакусы ў музычную паўзу не вітаюцца: гэта пагаршае дыкцыю. А яшчэ ніхто не сядзіць у шортах і сланцах — радыёшчыкі адзьяваюцца на работу так, як і ўсе офісныя работнікі.

У прамы эфір выйсі я не рызыкнула: вырашыла паберагчы ад стрэсу і сябе,

Вядучая Кацярына Лапіцкая манціруе выпуск аўтарскай праграмы.

Анісаўца ацаніць: ці атрыма-лася?

— З дыкцыяй нядрэнна, і тэмп добры, якраз для вядучага навін, — пракаментуваў ён. — Агрэхі ёсць, але над гэтым можна працаваць.

Праўда, з адным мінусам справіцца будзе няпроста — мой голас, які гучыць, як у школьніцы.

Забудзьце пра семкі і арэхі

— Голас — наша ўсё. Калі журналіст суперталенавіты, але не мае голасу, ён нам не падыдзе. Я ў размове, нават па тэлефоне, маментальна магу вызначыць, наш чалавек ці не, — заўважае намеснік дырэктара.

Радыё любіць нізкія галасы — і жаночыя, і мужчынскія. Першыя складана знайсці, другія — прыцягнуць. Але голас можна «пасадзіць». «Пачак цыгарэт у дзень прывядзе да жаданага выніку», — жартуюць тут. А калі сур'ёзна, то для гэтага трэба працаваць з

Кавальчук. — Памятаю, калі на СТБ працаваў, адзін вядучы часта практыкаваўся размаўляць, трымаючы ў роце ручку.

Яшчэ адзін нюанс: дыкцыя «заточваецца» пад тую мову, на якой размаўляеш штодзень.

Самі радыёшчыкі крытычна ставяцца да таго, як гучаць у эфіры.

— Задавалены сваім голасам? — пытаемся ў Дзмітрыя Анісаўца.

— Не, вядома, — усміхаецца ён. — Амаль ніколі не падабаецца.

Калі без драйву сумна

Заўважалі, што ва ўсіх вядучых сугучныя імя і прозвішча? Гэта не заўсёды сапраўдныя пашпартныя даныя — некаторыя для работы бяруць псеўданімы.

Прафесійных прыкмет у радыёшчыкаў амаль што няма.

Увага, конкурс!

Каму «Свежы вецер» прынясе «Хрустальнага зубра»?

Нацыянальны дзіцячы адукацыйна-аздараўленчы цэнтр «Зубраня» праводзіць XIV фестываль-конкурс дзіцячых сродкаў масавай інфармацыі «Свежы вецер».

Да ўдзелу ў ім запрашаюць вучняў 7—9 класаў, якія займаюцца журналістыкай, удзельнічаюць у падрыхтоўцы і выпуску радыё- і відэапраграм, інтэрнэт-благаў, дзіцячых газет і часопісаў. Тым, хто хоча

паспрабаваць свае сілы ў творчым саборніцтве, неабходна да 15 верасня накіраваць у аргкамітэт заяўку і конкурсныя матэрыялы, паведамілі ў галоўным упраўленні па адукацыі Мінаблвыканкама.

Ахвотныя павінны прадставіць тры апошнія выпускі выдання, блогеры — суправаджаць эсэ з апісаннем мэты вядзення блога і інтэрнэт-спасылку на рэсурс, радыё- або тэлепраграму, працягласць якой павінна складаць не больш за 7-8 хвілін.

У ліку патрабаванняў да матэрыялаў — змястоўнасць і інфармацыйная насычанасць, адпаведнасць структуры і фармату, арыгінальнасць афармлення і тэхнічнага выканання, сацыяльная значнасць, грамадская і тэматычная накіраванасць.

Для ўдзелу ў фінале, які адбудзецца ў кастрычніку — лістападзе, будуць адабраны найлепшыя работы. Пераможцы фестываль-конкурсу атрымаюць галоўны приз —

«Хрустальнага зубра». Вынікі будуць апублікаваны ў сродках масавай інфармацыі і на афіцыйным сайце «Зубраняці». Мэта мерапрыемства — стварэнне ўмоў для эфектыўнага фарміравання інфармацыйнай культуры, патрэбы да самарэалізацыі вучняў у галіне дзіцячай журналістыкі. Арганізатарам конкурсу выступае Міністэрства адукацыі.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ООО «Расантехторг» (организатор аукциона) проводит 21.09.2018 г. торги в электронной форме в процедуре экономической несостоятельности (банкротства) по продаже имущества ОДО «Паркинг» (продавец)

Сведения о предмете электронных торгов: капитальное строение с инвентарным номером 500/С-56913, площадью – 134,0 кв. м, назначение – помещение неустановленного назначения.

Дата проведения электронных торгов: 21.09.2018 г. Место нахождения предметов электронных торгов: г. Минск, ул. Немига, 3А, пом.

Начальная цена предмета электронных торгов: 144 540 руб. 00 коп., без НДС. (173 448 руб. 00 коп., с НДС по ставке 20 %).

Шаг аукциона: 5 % – 7 227 руб. 00 коп.

Сумма задатка: 10 % – 14 454 руб. 00 коп.

Срок экспозиции: 15 (пятнадцать) календарных дней.

Сумма затрат Поверенного по организации и проведению электронных торгов: 100 руб. 00 коп. – стоимость проведения электронных торгов на электронной площадке www.torgi24.by, согласно прейскуранту ООО «Расантехторг» на услуги.

Расчетный счет для перечисления суммы задатка: р/с BY56UNBS30120893600010000933 в ЗАО «БСБ Банк», код UNBSBY2X, г. Минск, пр-т Победителей, 23/3, УНП 191514793.

Торги в электронной форме в процедурах экономической несостоятельности (банкротства) (далее – электронные торги) будут проведены 21.09.2018 г. в 9.00, на электронной торговой площадке WWW.TORG124.BY, окончание – 21.09.2018 г. в 17.00. Дополнительную информацию по участию в электронных торгах можно получить по тел.: (8 029) 6703084, WWW.TORG124.BY. Дополнительную информацию по лоту: продавец в лице антикризисного управляющего ООО «Лигал Консалт» – директора Савченко Е. А., тел. (8-029) 7795659.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в электронных торгах указан в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора электронных торгов ООО «Расантехторг» – WWW.TORG124.BY. Заявление (регистрация) на участие, необходимые документы и задаток в размере 10 % по лоту принимаются по 19.09.2018 г.

РУП «Институт недвижимости и оценки» (Организатор аукциона) извещает о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Западэлэктросетьстрой» (продавец)

Лот № 1. Комплекс зданий и сооружений производственной базы. Состав: 1. Здание конторы с инв. № 700/С-6124, 1967 г. п. Площадь – 433,6 кв. м. Составные части и принадлежности: двухэтажное каменное здание конторы. 2. Здание склада-кузницы-мехмастерской с инв. № 700/С-5946, 1955 г. п. Площадь – 205,9 кв. м. Составные части и принадлежности: одноэтажное каменное здание склада-кузницы-мехмастерской. 3. Здание мастерской-пилорамы с инв. № 700/С-5628, 1962 г. п. Площадь – 127,2 кв. м. Составные части и принадлежности: одноэтажное каменное здание мастерской-пилорамы. 4. Здание материального склада с инв. № 700/С-6127, 1967 г. п. Площадь – 713 кв. м. Составные части и принадлежности: одноэтажное каменное здание материального склада. 5. Здание проходной с инв. № 700/С-6110, 1965 г. п. Площадь – 9,5 кв. м. Составные части и принадлежности: одноэтажное кирпичное здание проходной. 6. Здание склада материального с инв. № 700/С-6114, 1957 г. п. Площадь – 219,7 кв. м. Составные части и принадлежности: одноэтажное кирпичное здание склада материального. 7. Здание мастеских-гаража-склада с инв. № 700/С-6121, 1965 г. п. Площадь – 485,2 кв. м. Составные части и принадлежности: одноэтажное кирпичное здание мастеских-гаража-склада. 8. Здание гараж-мастерская с встроенным активым залом с инв. № 700/С-5624, 1972 г. п. Площадь – 845,2 кв. м. Составные части и принадлежности: двухэтажное каменное здание гараж-мастерской с встроенным активым залом. 9. Навес на металлических стойках, площадка для заезда ж/бетонная, эстакада для мойки машин с ж/бетонной окантовкой, погрузо-разгрузочная площадка, мостовая из железобетонных плит, асфальтовые дорожки с бортовыми камнями, забор кирпичный из силикатного кирпича с воротами, осветительная мачта, осветительная мачта, осветительная мачта, осветительная мачта с инв. № 700/С-90812. Площадь – 2 208,5 кв. м. Составные части и принадлежности: Сооружение навеса на металлических стойках, площадка для заезда ж/бетонная, эстакады для мойки машин с ж/бетонной окантовкой, погрузо-разгрузочной площадки, мостовой из железобетонных плит, асфальтовых дорожек с бортовыми камнями, забором кирпичным из силикатного кирпича с воротами, осветительной мачты, осветительной мачты, осветительной мачты, осветительной мачты. 10. Туалет кирпичный с инв. № 700/С-90593, 1980 г. п. Площадь – 4,8 кв. м. Составные части и принадлежности: одноэтажное каменное здание туалета. 11. Здание с выгребной ямой емкостью 30 куб. м с инв. № 700/С-90813, 1965 г. п. Площадь – 13 кв. м. Составные части и принадлежности: одноэтажное каменное здание с выгребной ямой емкостью 30 куб. м. 12. Водопровод с инв. № 700/С-102554, 1965 г. в. Протяженность – 129,2 кв. м. Составные части и принадлежности: подземное сооружение водопровода протяженностью 129,2 м, состоящее из двух участков водопровода. 13. Канализация с инв. № 700/С-102552, 1965 г. п. Протяженность – 66,7 кв. м. Составные части и принадлежности: подземное сооружение канализации протяженностью 66,7 м, состоящее из двух участков канализационной сети. 14. Трансформаторная подстанция с инв. № 700/С-89712, 1967 г. п. Составные части и принадлежности: сооружение трансформаторной подстанции с четырьмя низковольтными кабельными сетями и опорами линии электроосвещения (площадь застройки – 29 кв. м). 15. Теплотрасса с инв. № 700/С-102551, 1965 г. п. Протяженность – 487,6 кв. м. Составные части и принадлежности: надземно-подземное сооружение теплотрассы протяженностью 487,6 м, состоящее из трех участков тепловой сети. Адреса имущества: г. Могилев, ул. Калужская, 37; (территория механизированной колонны № 85); 37/9; 37/1; территория ОАО «Западэлэктросетьстрой» по ул. Калужской, 37; 37/4.

Земельный участок площадью 2,4825 га с кадастровым номером 740100000002000054. Целевое назначение земельного участка: земельный участок для содержания и обслуживания зданий и сооружений. Право постоянного пользования. Переход прав на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.

Начальная цена, без учета НДС: 317 974,50 бел. руб. Задаток: 31 797,45 бел. руб. Шаг аукциона – 5 %.

Аукцион состоится 30.10.2018 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 4. Условия участия в аукционе, срок заключения договора купли-продажи, условия оплаты, а также полный текст извещения содержится на сайте Организатора аукциона ino.by.

Задаток перечисляется на р/с BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», ВИС банка BPSBY2X, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в повторном аукционе по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Западэлэктросетьстрой», проводимом 30.10.2018 г. Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 8.30 до 12.00 и с 13.30 до 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 7. Окончание приема заявлений: 26.10.2018 в 11.00. Первое полное извещение опубликовано в газете «Звезда» от 17.01.2018.

Организатор аукциона: 8 (017) 324-70-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

ИЗВЕЩЕНИЕ

о проведении аукциона

Открытое акционерное общество «Стеклозавод «Залесье» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже:

1. Недвижимого имущества, расположенного по адресу: Минская область, Вилейский район, п. Партизанский, ул. Ломоносова, 10, в составе: Лот № 1 административно-бытовой корпус – 1827,5 кв. м; лот № 2 составной цех – 1526,9 кв. м, лот № 3 главный производственный корпус – 3097,2 кв. м; лот № 4 компрессорная станция – 263,9 кв. м, лот № 5 склад ГСМ – 15,1 кв. м, лот № 6 заправочная – 24,2 кв. м, лот № 7 склад для мазута – 62,9 кв. м, лот № 8 насосная станция – 15,8 кв. м, лот № 9 насосная станция – 24,0 кв. м, лот № 10 гараж – 859,1 кв. м; лот № 11 проходная – 16,5 кв. м; лот № 12 контора – 260,1 кв. м; лот № 13 склад готовой продукции – 201,4 кв. м;

2. Недвижимого имущества, расположенного по адресу: Минская область, Молодечненский район, д. Красное, ул. Привокзальная, 42 «А», в составе: Лот № 14 – железнодорожная ветка; – повышенный путь;

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах, а также подробная информация об имуществе оговорены в условиях его проведения, размещенных на сайтах:

1) www.minsk-region.gov.by в разделе Работа с инвесторами «Одно окно» (Раздел 5. Аукционы по продаже недвижимости); 2) www.molodechno.minsk-region.by/ru/economy/auction в разделе «Аукцион»; 3) www.vileyka.minsk-region.by; 4) www.peramoga.by.

Аукцион состоится 19.09.2018 г. в 11.00 по адресу: Минская обл., г. Вилейка, ул. 17 Сентября, д. 32. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 17.09.2018 г. в рабочие дни до 15.00 по указанному адресу. Тел. +375 29 6853677.

УНП 600010636

Объявление о торгах

Лоты №	Наименование имущества	Количество, мера, вес	Стоимость
1	Капитальное строение с инвентарным номером 200/С-62945, расположенное по адресу: Витебский район, г. п. Яновичи, ул. Юбилейная, д. 1/1, площадь 663,7 кв. м, назначение – здание нежилое, наименование – лабораторный корпус, составные части и принадлежности: подвал, вход в подвал, прямки крыльца, находящееся на земельном участке с кадастровым номером 221256200001000131	1	11520 белорусских рублей
Собственник (владелец) имущества	Витебская область. Право собственности: УП ЖКХ «Витрайкомхоз» (г. Витебск, ул. 2-я Тираспольская, д. 25), УНП 300064126		
Местонахождение имущества	г. Витебск По всем вопросам, касающимся осмотра имущества, обращаться к начальнику отдела правовой и кадровой работы УП ЖКХ «Витрайкомхоз» – Курбанову Махачу Наримановичу (тел. раб. 375-29-512-19-43)		
Наличие обременений	Не имеет		
Место (адрес), дата и время проведения торгов	Отдел принудительного исполнения Витебского района, г. Витебск, ул. Кирова, д. 7/13, каб. 6. 28 сентября 2018 года в 10.00		
Справочная информация об организаторе торгов	Отдел принудительного исполнения Витебского района, г. Витебск, ул. Кирова, д. 7/13. Начальник отдела Колядко Александр Михайлович тел. (80212-64-71-29, тел. моб. 37533-687-88-64, эл. почта opi208@minjust.by)		
Условия и порядок проведения торгов	1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества на депозитный счет отдела принудительного исполнения Витебского района № BY60 AKBB 3642 9030 0266 1200 0000 в филиале № 200 ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Витебска, код банка АК ВВВY21200, УНП 300002505, с пометкой за лот № 1 УП ЖКХ «Витрайкомхоз» не позднее 14.00 27 сентября 2018 года. Минимальная величина первого шага торгов – 5 % от стоимости лота. В соответствии со ст. 97 Закона Республики Беларусь «Об исполнительном производстве» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги (покупателем)		

ОАО «Гомельоблреклама» (продавец) извещает о проведении 10 октября 2018 года открытого повторного аукциона по продаже имущества со снижением начальной стоимости на 80 % в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20 %), бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20 %), бел. руб.
1	Капитальное строение с инв. № 350/С-42584, общей площадью 1 616,7 кв. м, назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – административный корпус. Составные части и принадлежности: галерея. Забор железобетонный 36,0 п. м (инв. № 114), вертикальные планировки и благоустройство (инв. № 12), в т. ч. проезжая часть 632,0 кв. м, борты 42,0 п. м; озеленение 7 деревьев (инв. № 13); распроектировано – 3 шт. (инв. № 32). Информация о земельном участке: кадастровый номер 340100000006004802 площадью 0,1849 га – для эксплуатации и обслуживания административного здания (право аренды). Местонахождение: Гомельская область, г. Гомель, ул. Борисенко, д. 7	65 034,00	3 251,70
2	Капитальное строение с инв. № 350/С-42579, общей площадью 232,7 кв. м, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – здание автоматизированного склада цемента, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 340100000006004801 площадью 1,0851 га. Составные части и принадлежности: элеваторы, 2-й свет, лестница, площадка, навес. Местонахождение: Гомельская область, г. Гомель, ул. Борисенко, д. 7/5	43 000,00	2 150,00

Извещение о проведении 25 сентября 2018 года повторных аукционных торгов с условиями по продаже имущества, находящегося в оперативном управлении учреждения «Дирекция по управлению собственностью Федерации профсоюзов Беларуси»

Сведения о предмете торгов (продаваемом имуществе)
Изолированное помещение (квартира) с инвентарным номером 620/Д-22089, площадью 110,9 кв. м, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 622250600001001963, площадью 0,0742 га по адресу: Минская обл., Дзержинский р-н, г. Фаниполь, ул. Янки Купалы, 17-2
Начальная цена – 34 900,00 долларов США
Сумма задатка – 7 200,00 бел. руб.

Дополнительная информация: наличие задолженности за потребленную электроэнергию и газ нанимателей, ранее проживавших в изолированном помещении

Продавец имущества: учреждение «Дирекция по управлению собственностью Федерации профсоюзов Беларуси», пр-т Победителей, 21, 220126, г. Минск, телефон (017) 203-90-35.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск, телефон (017) 327-05-62.

Условие торгов: Победитель торгов (покупатель) в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в белорусских рублях в размере, эквивалентном 2 процентам от наивысшей цены предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, по официальному курсу Национального банка Республики Беларусь на день проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст. ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона, утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» № BY34 BPSB 3012 1049 7101 9933 0000 в Региональной дирекции № 700 по г. Минску и Минской области ОАО «БПС-Сбербанк», БИК BPSBY2X, УНП 190398583, в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Стоимость продаваемого имущества, подлежащая оплате в белорусских рублях, определяется в размере, эквивалентном наивысшей цене в долларах США, указанной в протоколе о результатах торгов, по официальному курсу Национального банка Республики Беларусь на день перечисления денежных средств на счет продавца в соответствии с условиями договора купли-продажи предмета торгов, с учетом внесенной суммы задатка. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Оплата стоимости приобретенного имущества осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Торги проводятся 25 сентября 2018 года в 11.30 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 07.09.2018 по 21.09.2018 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок: (017) 327-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»); (017) 203-94-15 (учреждение «Дирекция по управлению собственностью Федерации профсоюзов Беларуси»).

Продавец: ОАО «Гомельоблреклама», г. Гомель, ул. Гагарина, 20. Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактному тел.: 8 (0232) 23-23-53 – Ирина Борисовна. Шаг аукционных торгов – 5 %. Для участия в аукционе необходимо: 1. Оплатить задаток на расчетный счет Продавца имущества (ОАО «Гомельоблреклама»): р/с BY34BAPB30122093700130000000, БИК BAPBYY2X, ОАО «Белагпромпобанк», УНП 400071204, ОКПО 285728963000, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления). 2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с 5 сентября 2018 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00. Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 8 октября 2018 г. в 16.00. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются.

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за три дня до его проведения. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Невяка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается Продавцом имущества в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение 20 (двадцати) календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество согласно договору купли-продажи и возместить затраты на организацию и проведение аукциона в течение 3 (трех) рабочих дней с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. В соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь может быть предоставлена рассрочка оплаты имущества. Проводится аукцион в соответствии с Положением Открытого акционерного общества «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части).

Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звезда» от 13.06.2018 г. № 111(28727). Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomeloblrreklama.by, раздел «Аукционы». Дополнительная информация по контактному телефону организатора аукциона: 8 (0232) 23-23-54 (тел./факс), 23-23-56, 8 (029) 126-66-62.

SEX=БАЛЯСЫ

БРУТАЛЫ Ё... КАРУНКАХ

Трымайцеся, спадарства... У мяне навіна, ад якой хочацца, прабачце, толькі плявацца і мацюкацца... («— Ааааааааа! — Супакойся і паспрабуй растлумачыць адным словам, што адбылося. — А!») Дык вось, выкарыстоўваючы па зразумелых прычынах шматкроп'е і узяўшы сябе ў рукі... Адзін аўстралійскі брэнд выпусціў карункавую споднюю бялізну для... мужчын.

Адразу бяру невялікую паўзу, каб нагадаць эпізод з фільма «Вораг дзяржавы» з вядомым Уілам Смітам. Памятаеце, як да паспяховага адваката ў яго выкананні выпадкова трапляе кампрамат на высопастаўленага чыноўніка і герой імгненна ператвараецца ў сапраўдную пагрозу для нацыі? Там ёсць эпізод, калі галоўная дзейная асоба стужкі набывае ў падарунак жонцы на свята сюрпрыз — камплект карункавай бялізны. Па ходу адбываецца такі жартаўлівы дыялог. «— Прыкупіў сёе-тое з ніжняй бялізны. Гэта ж не забаронена? — Вашай жонцы? — Не, для сябе. Я прыбіраюся жанчынай па выхадных. Вы нават не ўяўляеце, як пара трусікаў можа падняць патэнцыю». Дык вось, за прайшоўшыя з моманту здымак фільма 20 гадоў змяніўся Уіл Сміт. Нагадаю, ён нядаўна запрашаў на спатканне робата Сафію, нават спрабаваў пацалаваць андроіда і быў прыніжаны апошнім за сваю творчасць. («Яна сцягнула з сябе ніжнюю бялізну, чым нанесла пацярпеламу найцяжэйшую маральную траўму, несумяшчальную з сексам»). Змянілася, як бачыце, і «мода»... («— Ты чаму ходзіш па кватэры ў адных трусах? — У двух гарача».)

Вяртаючыся да пачатку нататак. Калекцыя ўключае ў сябе, прабачце за пералік, мноства мадэляў бюстгалтараў, трусоў, вырабленых з шоўку, саціну і карункаў. Усе мадэлі прадстаўлены ажно ў пяці памерах. Божа, так і хочацца сказаць: як сумна я живу... («Не тое, каб я злавалася, але каб ты гарэў у агні, а ў мяне ў руках была вада, я б яе выпіла»). І ведаеце што? «Мая дзяўчына ў захапленні, калі я надзяваю бюстгалтар і трусы ў тон», — цытуюцца словы задаволенага кліента ў водгуках да аднаго з топаў. («Я не мацюкаюся. Я ўсяго толькі выкарыстоўваю ненарматыўную лексіку ў мэтах больш поўнага і лаканічнага выражэння сваіх эмоцый»). Як усё змянілася, аказваецца... Свае маладыя гады ўжо не як прыгадваць няёмка. («Калі ў твайго хлопца дзве цэлыя аднолькавыя шкарпэткі, значыць, не ты рашыла, што ў цябе сёння будзе секс».)

«Яны цудоўныя, вельмі якасныя і сексуальныя», — заходзіцца салаў-ём ад захаплення бялізнай іншы пакупнік. Амаль што як жанчына, не знаходзіце? Дарэчы, памятаеце, як у Казахстане хлопец пераапануўся ў дзяўчыну і дайшоў да фіналу нацыянальнага конкурсу прыгажосці? Ён зрабіў жаночую прычоску, макіяж і даслаў свае фотаздымкі для ўдзелу ў ім, быў адабраны з прыкладна чатырох тысяч удзельніц і ў выніку трапіў у лік дзесяці фіналістак. Толькі пасля гэтага прызнаўся ў падмане. Сам хлопец, які працуе мадэллю, сказаў, што вырашыў прыняць удзел у конкурсе, пайшоўшы ў заклад з сябрамі. І тлумачыў, што хацеў звярнуць увагу на гонку дзяўчат за штучным харавом, калі ўсе яны ў выніку становяцца аднолькавымі: на адзін капыл апраанаюцца, фарбуюцца. А ён, маўляў, з такім падыходам не згодны і лічыць, што прыгожае ўсё тое, што індывідуальнае. («Дзяўчыне лёгка прыцягнуць увагу: надзела чырвоную сукенку — і ўсё! Ну, у прыныце і хлопцу лёгка: надзеў чырвоную сукенку — і ўсё!») Што гэта было: сапраўды спрэчка ці... Ці, як задаваліся пытаннем героі мультфільма «Следства вядуць Калабкі»: «Або нешта здарылася, або адно з двух». («Прызыўнікоў з нетрадыцыйнай сексуальнай арыентацыяй ў ваенкамаце называюць — «нягоднікі».)

У Вялікабрытаніі гэтым летам было вельмі спякотна. І тамтэйшыя будаўнікі ў адным з графстваў «прышпіліліся»: прыйшлі на работу ў сукенках і спадніцах, каб абысці забарону на нашэнне шортаў. Апошні па тэхніцы бяспекі надзяваць нельга. Але і працаваць у шчыльнай робе на гарачыні было некамафортна. І рабочыя дамовіліся прыйсці на аб'ект у адзенні, што пазычылі ў сясцёр і жонак. Дзякуючы прывіламу гендарнай роўнасці, нашэнне жаночага адзення на будаўнічай пляцоўцы не забаронена. (Чаму толькі там? «Хачу быць гэтым самым самаўпэўненым, як тоўстая баба ў ласінах».) Уяўляеце, як выглядалі тыя брытанскія будаўнікі? («Ідучы ў казіно, заўсёды надзявайце новыя трусы. Магчыма, у іх вам давядзецца вяртацца дадому»). Дык тое ж быў жарт. Рабочыя ў выніку дабіліся для сябе паслаблення ў плане адзення. А ўявіце зваротную сітуацыю: прыходзіць дадому той самы брутальны будаўнік, скідае робу і надзявае нешта са згаданай калекцыі...

Працягнуць пра ўсе гэтыя рушы і карункі хачу гісторыяй з інтэрнэту ў тэму. «Калі ты зараз барадаты, ты — модны. А зараз у кожнага другога барада. У кожнага, але не ўсім гэтыя бароды пасуюць. Я зараз гавару пра гэтых «плюшавых» хлопцаў, якія раптоўна вырашылі стаць мужчынамі. Цела дзіцяці, галава дрыгасека. Я скажу так: калі ў цябе твар барадаты, у цябе і сэрца павінна быць барадатым. Я нядаўна бачыў, як адзін такі барадаты бруталь стаяў у краме і сварыўся з прадаўшчыцай наконт пратэрмінаванага ёгурту. Ты — барадаты мужык. Ты ўвогуле не павінен ведаць, што такое ёгурт. Ты павінен піць малако адразу з каровы. Браць вось так карову і піць малако, пакуль карова не скончыцца. А потым выкідаць пустую карову. Калі трапіў пустой каровай у урну — загадай жаданне».

Што, не так? Як гаварыў Міміно з аднайменнага фільма вуснамі сапраўднага мужчыны і барадача Вахтанга Кікабідзе: «Я табе адзін разумны рэч скажу... Я так думаю».

Кастусь ХАЦЕЛАЎ-ЗМАГЕЛАЎ.

«ПЕРШЫ БУКЕТ БЫЎ... ПЛАСТЫКАВЫ»

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «43».)

У гэты час былі паездкі на конкурсы, бясконцыя канцэрты, фестывалі, гастролі... Бурнае творчае жыццё. І завяршыла сваю прафесійную падрыхтоўку паступленнем у магістратуру ў Акадэмію музыкі на спецыяльнасць «магістр мастацтвазнаўства».

— Як пасля гэтага аказаліся ў музычным тэатры?

— Ніколі не думала, што буду працаваць тут. Заўсёды марыла спяваць у оперы і на гэта настройвалася. Як лічу сама, у тэатр трапіла выпадкова, але палюбіла яго ўсёй душой і засталася назаўсёды!

Пачалося ўсё з конкурсу вакалістаў імя С. Манюшкі, які праходзіў у Мінску ў Музычным тэатры. Пасля яго мастацкі кіраўнік і галоўны рэжысёр тэатра запрасілі мяне на галоўную ролю ў першы нацыянальны гістарычны мюзікл «Соф'я Гальшанская». Уласна з гэтага і пачалося маё прафесійнае тэатральнае жыццё. Пасля Соф'і былі іншыя пастаноўкі: «Вяселле ў Малаінаўцы», «Лятучая мыш», «Юнона і Авось» і г. д. Увогуле, Музычны тэатр стаў для мяне другім домам.

— Ці цяжка было ўліцца ў калектыў?

— Па першым часе — так, вельмі. Напэўна, мяне яшчэ выратавала тое, што я цалкам не адчувала адказнасці за ўскладзеныя на мяне абавязальнасці і велізарны крэдыт даверу, які аказала кіраўніцтва. Я проста працавала, шмат працавала і старалася прыйсці да годнага выніку. І ён з'явіўся: на трэцім конкурсе тэатральнага мастацтва спектакль быў удастоены Нацыянальнай тэатральнай прэміі.

— Ці часта вы ездзіце на гастролі?

— Увогуле ў нас сям'я інтэрнацыянальная, сваякі жывуць у розных краінах на розных кантынентах. І цяпер, не без маёй дапамогі, мы набылі прыхільнікаў ужо па ўсім свеце. Хацелася б верыць, што Музычны тэатр будзе толькі пашыраць свой гастрольны спіс. Нашы артыстаў усюды любяць, усюды чакаюць, і я ўпэўнена, што з такім прафесійным узроўнем падрыхтоўкі, з неверагоднай самааддачай і любоўю, з якой яны працуюць, немагчыма не заваяваць нават самых патрабавальных глядачоў.

Гастролі — заўсёды яркія эмоцыі для артыста. Мы заўсёды вельмі чакаем іх, таму што ў першую чаргу гэта магчыма прывезці і паказаць часцінку нашай цудоўнай краіны за мяжой, нашы найцікавейшыя спектаклі. А нам — пазнаёміцца з новай культурай, даведацца і паглядзець, як працуюць артысты ў іншых краінах, у іншых тэатрах, павучыцца, паглядзець і ўзяць для сябе нешта для таго, каб зноў здзіўляць глядача,

атрымліваць яркія эмоцыі, зараджацца пазітыўнай энергетыкай. І вядома, магчымаць пабыць у кампаніі сваіх аднадумцаў. Не так часта атрымліваецца сабрацца разам. У нас няма карпаратываў, выездаў на прыроду. Усе святы мы адзначаем на працы! Таму гастролі — гэта той час, калі мы можам не толькі разам шчыраваць, але і разам адпачываць!

— Вы працуеце ў жанры оперы...

— Распаўсюджана памылковае меркаванне, што ён — лёгкі і вясёлы: песні, танцы... Здавалася б, нічога складанага. А насамерч — гэта неверагодна цяжка і, мабыць, самы сінтэзаваны музычны жанр, дзе артыст павінен не проста прыгожа і правільна спяваць, ён павінен добра танцаваць і быць выдатным драматычным акцёрам, каб не страціць тэмпарытм спектакля, які канцэнтруецца ў ўстанаўліваецца праз музычныя і танцавальныя нумары.

— Якія ролі вы іграеце? Ці ёсць у вас любімыя?

— Я моцна люблю сваіх геранінь, таму кожная роля для мяне — любімая. Соф'я — дарагая за яе самаадданасць і моцны характар. Разам з тым яна шчыра, вельмі чыстая і ў яе вялікая добрая душа, якая і выратавала геранію ад немінучай смерці. Ярынка — гэта іскра, эмацыянальнасць, яна вельмі шустрая, смелая, баявая, але ў той жа час вельмі мяккая, хакаючая, гатовая аддаць жыццё за праўду і сумленнасць. Геранія «Лятучай мышы» Адэль захапляе мяне сваёй упартасцю. Яна сваім дапытлівым розумам, сваім какецтвам, вытанчанасцю і велізарнай працаздольнасцю дамагаецца пастаўленай мэты: сціпляя вясковая

дзяўчына атрымлівае ролю ў вядучым тэатры. Вельмі любіла ролю Канчэты з «Юноны і Авось» — там наогул цэлае жыццё пражываеш у маленькім адрэзку сцэнічнага часу.

— А чым адрозніваецца дзіцячыя ролі ад дарослых?

— Вельмі люблю дзіцячыя спектаклі. У мяне іх няшмат, усяго два: «Прыгоды Герды і Кая» і «Баль у Папялушкі». Дзеці — гэта зусім іншы глядач. Яны заўсёды сумленныя, шчыра выказваюць свае эмоцыі. Калі ім падабаецца, ты гэта адчуваеш: табе суперажываюць, дапамагаюць, удзельнічаюць у спектаклі. Таму заслужыць прызнанне дзяцей заўсёды больш важна і складана, чым дарослых!

— Як вы праводзіце свой вольны час?

— У нашай прафесіі трэба вучыцца пастаянна. Як толькі спынішся — адразу рэгрэс. Я заўсёды стараюся не сядзець на месцы. Мне цікава ўсё: люблю оперу, аперэту, імкнусь быць на ўсіх даступных гастрольных спектаклях іншых тэатраў. Вельмі люблю драматычныя: Рускі тэатр, Тэатр беларускай драматургіі, у іх геніяльныя пастаноўкі. Люблю тэатр антрэпрызы «Альфа канцэрт», хаджу ў філармонію на сімфанічныя канцэрты.

Я вельмі актыўны чалавек. Займаюся спортам, стараюся часцей бываць за горадам, на свежым паветры. Мне цікава ўсё новае, усё незвычайнае для мяне. Люблю працаваць на пераадоленне сябе і звычайна заўсёды працую на вынік.

Ангеліна НОВІКАВА,
студэнтка II курса
Беларускага дзяржаўнага
універсітэта культуры
і мастацтваў.

ЧЫРВОНКА
ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ №12

ад 19 лютага 2009 года выдана

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі газеты —

рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»,
грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».

Дырэктар — галоўны рэдактар
СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

Адказны за выпуск: рэдактар аддзела
Надзея НІКАЛАЕВА, рэдактар аддзела Сяргей РАСОЛЬКА.
Выдавец — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».
Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

Кантактныя тэлефоны: 292 44 12, 287 17 41.
e-mail: info@vziazda.by

Газета адрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве
«Выдавецтва «Беларускі Дом друку».

ЛД №02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.008.

Нумар падпісаны ў 19.30 05.09.2018 г.

Задача — падрыхтаваць да пенсіі...

КОЛЬКІ СЛОЎ АБ САЦЫЯЛЬНЫМ ПРАДПРЫМАЛЬНІЦТВЕ

А гэтыя шляхі ёсць. Напрыклад, можна стварыць грамадскую арганізацыю, якая будзе займацца вырашэннем існуючых сацыяльных праблем ці пытанняў. Ці, калі ў чалавека ёсць прадпримальніцкія здольнасці, ён можа стварыць камерцыйную структуру, якая аказвае, напрыклад, адукацыйныя паслугі або паслугі патранатнага догляду пажылых людзей.

Выбар з розных варыянтаў вырашэння праблемы — больш рэалістычны і дзейсны падыход, чым спадзяванне толькі на дзяржаву ці, калі кінуцца ў іншую крайнасць, толькі на сябе.

Апошнім часам ва ўсім свеце актыўна развіваецца сацыяльнае прадпримальніцтва, якое нацэлена на бизнес-рашэнне сацыяльных праблем. Яно сапраўды можа быць добрым выйсцем у многіх сітуацыях, але большасць беларусаў да гэтага часу не вельмі добра ўяўляе сабе, што гэта такое. Мы вырашылі пагаварыць пра новы для нашага грамадства трэнд з **кіраўніком сталічнага Цэнтра сацыяльных праектаў Алены КУЛЮКІНАЙ**.

Для пачатку — невядомая даведка. Цэнтр сацыяльных праектаў — гэта структурнае падраздзяленне ўнітарнага прадпрыемства «Баркос». Унітарным яго называецца таму, што ў яго ёсць адзіны заснавальнік — Беларускае таварыства інвалідаў. «Баркос» — гэта сацыяльнае прадпрыемства, створанае для таго, каб забяспечыць рабочыя месцы людзям з інваліднасцю. На ім працуюць 100 чалавек, і палова з іх мае інваліднасць, асноўная накіраванасць прадпрыемства — швейная вытворчасць.

Калі з'явілася магчымасць узяць у арэнду офіс у цэнтры горада, на прадпрыемстве вырашылі стварыць цэнтр, які будзе займацца рознымі сацыяльнымі праектамі.

Алену Кулюкіну запрасілі ў цэнтр пісаць праекты, праграмы, распрацоўваць кірункі, якія, апроч усяго іншага, павінны прынесці прадпрыемству прыбытак.

— Таму што мэта любога прадпримальніцтва, у тым ліку і сацыяльнага, — гэта ўсё ж такі даход, — кажа Алена. — Што такое сацыяльнае прадпримальніцтва? Мы трохі няправільна ўспрымаем слова «сацыяльнае». Гэта не толькі неабароненыя пласты насельніцтва нахшталт людзей з інваліднасцю, пенсіянераў і малазабеспечаных сем'яў. Слова «сацыяльнае» можна аднесці да любых людзей і да ўсяго, што нас акружае. Гэта тое, што мае дачыненне

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

да людзей, соцыуму і да нашага з вамі жыцця. Усё, што адносіцца да нашага вольнага часу, навучання, адраджэння культурных традыцый, — гэта «сацыяльнае». Таму, напрыклад, прыватныя курсы навучання здаровых падлеткаў сучасным танцам таксама можна назваць сацыяльным прадпримальніцтвам. Але ўлічваючы тое, што ў гэтым раёне Мінска дзяцей мала, а большасць гараджан, якія тут пражываюць, знаходзяцца ў сталым узросце, Цэнтр сацыяльных праектаў арыентаваўся ў першую чаргу на гэтую аўдыторыю.

РАБОЧАЯ НАЗВА — «ДАДАТКОВЫЯ МАГЧЫМАСЦІ 50+»...

Наогул, як лічыць наша суразмоўніца, дадатковая адукацыя людзей перадпенсійнага і пенсійнага ўзросту ў нас яшчэ не вельмі развіта. «Ёсць Універсітэт трэцяга ўзросту ў Мінску і Універсітэт залатога ўзросту ў Гродне, нядаўна ў Мінску адкрыўся Цэнтр актыўнага даўгалецця, існуюць гурткі пры тэрытарыяльных цэнтрах сацабслугоўвання (ТЦСАН) і... гэта ўсё, — кажа яна. — Але Універсітэт трэцяга ўзросту працуе з людзьмі «пяцьдзясят пяць плюс». А што рабіць катэгорыі, якая толькі перасягнула 50-гадовую мяжу? Вось мы і будзем прапаноўваць ім свае паслугі. Ну і, улічваючы тое, што нам трэба плаціць за арэнду офіса і выкладчыкам, вядома, нашы курсы і гурткі будуць платнымі, але мы выстаўляем вельмі нізкія кошты. Напрыклад, тры рублі за адны заняткі — гэта нават ніжэй, чым у ТЦСАН.

Цэнтр сацыяльных праектаў плануе актыўна запусціцца з 1 кастрычніка. Тут пра-

дугледжаны такія кірункі, як вывучэнне свайго радаводу, навучэнне жывапісу і графіцы, рабоце з мабільнымі гаджэтам і некаторыя іншыя. Але самае цікавае — усе гурткі будуць аб'яднаны ў адзіны клуб, галоўнай мэтай якога стане падрыхтоўка людзей да будучай пенсіі. Рабочая назва клуба — «Дадатковыя магчымасці 50+». І акрамя дадатковай адукацыі тут плануецца заняткі з псіхолагамі, курсы дыялогіі, фітнес... То-бок будзе і псіхалагічная падрыхтоўка да пенсіі, і падрыхтоўка ў плане клопату пра сваё здароўе, і нейкія матэрыяльныя аспекты жыцця на пенсіі тут таксама плануецца прапрацоўваць і рыхтаваць да іх.

— Чалавек, пасля таго як выйшаў на пенсію, адразу ж сутыкаецца з вялізнымі праблемамі, перш за ўсё псіхалагічнымі, — кажа Алена Кулюкіна. — Часцей за ўсё атрымліваецца так, што ён трапляе ў нейкі вакуум, пачынае адчуваць сябе нікому не патрэбным. Ён прывык усё жыццё працаваць, а цяпер сядзіць дома месяц-другі і пачынае разумець, што не ведае, куды сябе падзець. Так можна дайсці і да дэпрэсіі... Не будзе лішнім таксама падрыхтаваць людзей і да змены ўзроўню жыцця пры выхадзе на пенсію. І тут маецца на ўвазе не змірыцца з гэтым, а навучыць, як можна зарабіць дадатковыя грошы сваімі рукамі, нешта вырабляючы ці, напрыклад, фатаграфуючы.

У прыватнасці, Алена плануе вучыць размяшчэнню фатаграфій на стокавых сайтах.

«Чалавек, які займаецца фатаграфіяй, не абавязкова спецыяліст у гэтай галіне, але калі ён мае мінімальныя навыкі, мінімальную апаратуру і калі яму цікавая гэтая сфера, ён можа мець да свайго пенсіі часам вельмі нядрэнную прыбаўку, — сцвярджае наша суразмоўніца. — Фатаграфаванне можа пажадаеце, і калі размяшчаць гэтыя здымкі на пэўных замежных сайтах, то іх будуць купляць людзі і фірмы для сваіх мэт. Да разумення таго, што такі курс патрэбны, я прыйшла, калі пазнаёмілася з людзьмі, якія зарабляюць на гэтым грошы, прычым гэта не прафесійныя фатографы. Некаторыя пачалі займацца такой справай проста з адца, бо сутыкнуліся з цяжкай фінансавай сітуацыяй, таму што ў сям'і ёсць дзеці з інваліднасцю, напрыклад, і мне здаецца, што для катэгорыі «пяцьдзясят плюс» гэта таксама былі б вельмі карысныя веды і вопыт. Таму мы плануем вывучэнне фатаграфавання менавіта з камерцыйнага пункту гледжання: як зарабіць, маючы мінімальныя навыкі фатаграфавання. На іншых курсах плануем навучаць вырабляць цацкі, лапікаваму шыццю, вышыўцы стужкамі...

І ўсё ж, як упэўнена Алена Кулюкіна, самае галоўнае ў такім клубе, — стасункі. Гэта тое, чаго так не хапае ў адзначаным узросце, калі адбываецца пераацэнка каштоўнасцяў і сяброўскіх адносін, калі часта губляецца звыклы круг знаёмстваў, калі расчароўваюцца ў старых сябрах і часамі нават вырываюць з запіснай кніжкі лісткі з іх прозвішчамі... Бо хочацца ўжо дарослай дружбы, а не тых сяброў-сябровак, якія цягнуцца яшчэ са школьна-інстытуцкага ўзросту і з якімі да гэтага часу ўжо можа не быць нічога агульнага. І вось у такіх клубах можна знайсці новых суразмоўнікаў і сяброў.

І ПРА ІНТЭЛЕКТУАЛЬНЫ ТУРЫЗМ...

Хочацца сказаць і яшчэ аб адным напрамку дзейнасці Цэнтра, які ўжо працуе. Гаворка ідзе пра інтэлектуальны турызм, зусім новае паняцце для 95 % беларусаў. Што такое турызм і адпачынак у звычайным уяўленні? Гэта мора і сонца, санаторый ці грыбы-ягады-дача. Або экскурсійная паездка з турфірмай: паглядзіце налева, а цяпер направа, а зараз прайдзем да музея...

— Я апошнім часам часта бываю сярод людзей, якія займаюцца сацыяльнай сферай, і бачу, што шмат каму цікава паглядзець на паспяховыя праекты, пераняць чужы вопыт і падзяліцца сваім, знайсці гранты, — расказвае Алена. — І наогул, шмат каму ёсць што сказаць аўдыторыі. Таму я ўжо некалькі гадоў займаюся інтэлектуальным турызмам: паездкамі на міжнародныя мерапрыемствы — канферэнцыі, форумы, кангрэсы. Прычым ездзім мы не ў якасці турыстаў або слухачоў, а ў якасці ўдзельнікаў і спікераў — дзелімся сваім досведам, выступаючы на міжнародных пляцоўках. Летась, напрыклад, ездзілі ў польскі Люблін на Кангрэс ініцыятыў Усходняй Еўропы і расказвалі там аб дадатковай адукацыі і рабоце беларускіх сацыяльных прадпрыемстваў, дзе працуюць людзі з інваліднасцю. Таму што на самай справе ў нас не ўсё так дрэнна: нам ёсць што расказаць і чым падзяліцца...

У верасні Алена зноў будзе на кангрэсе і ўскладае вялікія надзеі на гэтую паездку. «З намі паедзе шмат цікавых людзей, у асноўным прадстаўнікоў грамадскіх аб'яднанняў з розных канцоў краіны — з Віцебска, Баранавічаў, Ваўкавыска, Гомеля... — кажа яна. — Гэта некамерцыйны праект, мы проста ўзялі на сябе функцыю арганізатараў і каардынатароў зыходзячы з таго, што намі гэты шлях ужо пройдзены. Я — за актыўную дзейнасць. Калі ў чалавека ёсць мара, якую ён доўга выношвае, трэба абавязкова паспрабаваць яе ажыццявіць!»

Святлана БУСЬКО.

З днём нараджэння, Алесь Міхайлавіч!

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Наталля расказвае, што госці з задавальненнем налягалі на закуску, дачка з маці і стрыечнымі сёстрамі ледзь паспявалі мяняць талеркі. На 60-гадовы юбілей нават задзейнічалі два пакоі: у адным усе не ўмяшчаліся.

Афіцыйныя мерапрыемствы, прысвечаныя 50- і 60-гадоваму юбілею пісьменніка, праходзілі ў сценах Інстытута літаратуры Акадэміі навук БССР, дзе пэўны час працаваў Адамовіч. А вось 60-гадовы юбілей Алесь Міхайлавіч адзначаў яшчэ і ў роднай Глушы. Наталля падзялілася адным з фота той падзеі.

— Я тады, на жаль, не паехала ў пасёллак, моцна захварэла, — прыгадвае яна. — У выніку прасядзела ўвесь день дома на тэлефоне — прымала віншаванні. Пазваніла, напэўна, чалавек 100 з усяго СССР. Плюс

Падчас святкавання 60-гадовага юбілею ў Глушы.

прымала тэлеграмы. Усе яны, дарэчы, захаваліся.

Алесь Адамовіч аніма з намі ўжо 24 гады. Але ў Глушы пра яго не забываюць. У гэты панядзелак адбыўся шэраг падзей, прысвечаных пісьменніку. Падрабязная праграма была размешчана на сайце Бабруйскага

райвыканкама.

— Наш аддзел арганізаваў мерапрыемства ў пасялковым Доме культуры, — адзначыла **начальнік аддзела ідэалагічнай работы і па справах моладзі Бабруйскага райвыканкама Галіна ЧАРНОВА**. — Быў падрыхтаваны вечар памяці

«Алесь Адамовіч — сведка вайны». Першым чынам усклалі кветкі да магілы Алесь Міхайлавіча. Потым наведвальнікаў запрасіла кніжная выстаўка «Алесь Адамовіч — праўда жыцця». Была арганізаваная літаратурная экспазіцыя «Апальваючая праўда вайны», якую правялі бібліятэчныя работнікі. Мерапрыемства скончылася паказам мастацкага фільма «Ідзі і глядзі», на які былі запрошаны прадстаўнікі ўлады, настаўнікі, старшакласнікі, усе жыхары пасёлка.

У Мінску, дарэчы, сёння таксама пройдзе мерапрыемства, прысвечанае Алесю Адамовічу.

— Мы знайшлі пляцоўку, дзе збяруцца прыхільнікі творчасці пісьменніка і кожны пачытае ўрывак з твора, які яму падабаецца, — адзначыў **арганізатар сустрэчы, урадзец Бабруйска Андрэй АРХІПЕНКА**. Сярод тых, хто плануе прыняць

удзел у чытаннях, — тэлеведучая Зінаіда Бандарэнка, пісьменнік Уладзімір Арлоў, артыст Яўген Крыжаноўскі, які, дарэчы, сыграў эпізодычную ролю ў фільме «Ідзі і глядзі».

Работы над стварэннем музея ў Глушы, між тым, працягваюцца. Галіна Чарнова паведаміла, што двойчы за лета з Мінска паступалі грошы на рахунак, дзе акумуляюцца сродкі на рамонт гістарычнага будынка аптэкі пад бу-

дучы музей. Але істотна на агульную суму яны не паўплывалі. Пакуль Бабруйскі райвыканкам прапрацоўвае альтэрнатыўны варыянт — стварэнне музейнай экспазіцыі, прысвечанай Алесю Адамовічу, у пасялковым Доме культуры. «У хуткім часе нам перададуць эскізы на зацвярджэнне, — удакладніла Галіна Чарнова. — Калі музей будзе гатовы, экспазіцыя перамесціцца туды».

Нэлі ЗІГУЛЯ.

Збор сродкаў на музей працягваецца. Далучыцца да добрай справы можаце і вы. Разліковы рахунак існуе пры **аддзеле ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Бабруйскага райвыканкама р/с ВУ84АКВВ36421292723267100000 у філіяле 703 ААТ «ААБ Беларусбанк», БИК АКВВВУ21703, УНП 701226324.**

Прызначэнне плацяжу: «Для вырабу праектна-каштарыснай дакументацыі і рэканструкцыі будынка ў пасёлку Глуша пад музей А. Адамовіча». Гэты доўгі сказ павінен быць пазначаны ў банкаўскім дакуменце абавязкова.

ЗАО Банк ВТБ (Беларусь)

Республика Беларусь, Тел.: (+375 17) 309 15 15,
220007, г. Минск, (+375 29) 309 15 15,
ул. Московская, 14 (+375 33) 309 15 15

**КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ
БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС
на 1 июля 2018 г.**

ЗАО Банк ВТБ (Беларусь)

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2018 год	2017 год
1	2	3	4	5	6
1	АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101		33 030	30 310
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		-	-
4	Средства в Национальном банке	1103		162 146	207 855
5	Средства в банках	1104		17 073	10 472
6	Ценные бумаги	1105		287 066	289 789
7	Кредиты клиентам	1106		605 265	644 701
8	Производные финансовые активы	1107		-	-
9	Инвестиции в зависимые юридические лица			-	-
10	Инвестиции в совместно контролируемые юридические лица			-	-
11	Долгосрочные финансовые вложения	1108		2	2
12	Основные средства и нематериальные активы	1109		63 396	63 576
13	Доходные вложения в материальные активы	1110		1 155	-
14	Имущество, предназначенное для продажи	1111		2 611	5 994
15	Отложенные налоговые активы	1112		-	371
16	Деловая репутация			-	-
17	Прочие активы	1113		16 658	15 558
18	ИТОГО активы	11		1 188 402	1 268 628
19	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
20	Средства Национального банка	1201		23 007	14
21	Средства банков	1202		143 686	206 791
22	Средства клиентов	1203		800 015	842 722
23	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204		913	15 195
24	Производные финансовые обязательства	1205		-	171
25	Отложенные налоговые обязательства	1206		-	-
26	Прочие обязательства	1207		30 324	14 491
27	ВСЕГО обязательства	120		997 945	1 079 384
28	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ				
29	Уставный фонд	1211		77 962	77 962
30	Эмиссионный доход	1212		3 432	3 432
31	Резервный фонд	1213		11 146	9 767
32	Фонд переоценки статей баланса	1214		33 699	33 728
33	Накопленная прибыль	1215		64 218	64 355
34	Всего собственный капитал, принадлежащий головной организации-банку			190 457	189 244
35	Доля неконтролирующих акционеров			-	-
36	ВСЕГО собственный капитал	121		190 457	189 244
37	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12		1 188 402	1 268 628

**КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ
ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ
на 1 июля 2018 г.**

ЗАО Банк ВТБ (Беларусь)

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2018 год	2017 год
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		52 669	67 214
2	Процентные расходы	2012		21 104	23 967
3	Чистые процентные доходы	201		31 565	43 247
4	Комиссионные доходы	2021		24 790	16 195
5	Комиссионные расходы	2022		2 492	2 152
6	Чистые комиссионные доходы	202		22 298	14 043
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204		52	65
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205		8 873	9 417
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206		(2 928)	(4 599)
11	Чистые отчисления в резервы	207		(6 132)	21 845
12	Прочие доходы	208		6 615	4 280
13	Операционные расходы	209		36 449	30 725
14	Прочие расходы	210		1 150	1 049
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		35 008	12 834
16	Налог на прибыль	212		8 949	2 361
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		26 059	10 473
	Доля в прибыли (убытке) зависимых юридических лиц			-	-
	Доля в прибыли (убытке) совместно контролируемых юридических лиц			-	-
	ИТОГО ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)			26 059	10 473
	Доля в прибыли (убытке), принадлежащая головной организации-банку			26 059	10 473
	Доля неконтролирующих акционеров в прибыли (убытке)			-	-

Исполняющий обязанности Председателя Правления Д.Л. Фролов

Главный бухгалтер М.В. Дудко

Дата подписания: 8 августа 2018 г.

Финансовая отчетность на 1 июля 2018 г. в полном объеме размещена на сайте банка по адресу: www.vtb-bank.by

УНП 101165625

**Гродненский филиал
РУП «Институт недвижимости
и оценки»**

ИЗВЕЩАЕТ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ

ЛОТ 1 – бывшее в употреблении оборудование:
– Сигаретная линия «SIGMA-8000/GAMMA/MFT8-SR», № 1 зав. № 2072048/2350151/463, 2002 года;
– Сигаретная линия «SIGMA-8000/GAMMA/MFT8-SR» № 2, зав. № 2072049/2350152/464, 2002 года;
– Сигаретная линия «SIGMA-8000/GAMMA/MFT8-SR» № 3, зав. № 2072050/2350153/466, 2002 года;
– Сигаретная линия «SIGMA-8000/GAMMA/MFT8-SR» № 4, зав. № 2072051/2350154/467, 2002 года;
– Упаковочная линия «TU-SL/3-279.6000 Plus HL/CP1» № 1, зав. № 202224/2286684/2141605, 2002 года;
– Упаковочная машина «Модель SBM», зав. № 2510950392, 2009 года;
– Упаковочная линия «TU-SL/3-279.6000 Plus HL/CP1» № 2, зав. № 202225/2286685/2141612, 2002 года;
– Упаковочная машина «Модель SBM», зав. № Z2510950396, 2010 года;
– Упаковочная линия «TU-SL/3-279.6000 Plus HL/CP1» № 3, зав. № 202226/2286700/2141613, 2002 года;
– Упаковочная машина «Модель SBM», зав. № Z2510950395, 2010 года;
– Упаковочная линия «TU-SL/3-279.6000 Plus HL/CP1» № 4, зав. № 202227/2286701/2141614, 2002 года;
– Упаковочная машина «Модель SBM», зав. № Z2510950394, 2010 года;
– Упаковочная линия «TU-SL/3-279.6000 Plus HL/CP1» № 5, зав. № 202228/2286702/2141615, 2002 года;
– Упаковочная машина «Модель SBM», зав. № Z2510950397, 2011 года;
– Упаковочная линия «TU-SL/3-279.6000 Plus HL/CP1» № 6, зав. № 202229/2286703/2141616, 2002 года;
– Упаковочная машина «Модель SBM», зав. № 2510950393, 2009 года;
– Пакетирующий автомат ЗС.154 от линии для упаковки сигарет с фильтром № 1, зав. № 2180510, 2002 года выпуска;
– Пропилено-обертывающий автомат Т-20 от линии для упаковки сигарет с фильтром № 1, зав. № 9-01000167, 2002 года выпуска;
– Пакетирующий автомат ЗС.154 от линии для упаковки сигарет с фильтром № 2, зав. № 2180511, 2002 года выпуска;
– Пропилено-обертывающий автомат Т-20 от линии для упаковки сигарет с фильтром № 2, зав. № 9-98001017, 2002 года выпуска;
– Пакетирующий автомат ЗС.154 от линии для упаковки сигарет с фильтром № 3 зав. № 2180512, 2002 года выпуска;
– Пропилено-обертывающий автомат Т-20 от линии для упаковки сигарет с фильтром № 3, зав. № 9-01000168, 2002 года выпуска;
– Пакетирующий автомат ЗС.154 от линии для упаковки сигарет с фильтром № 4, зав. № 2180513, 2002 года выпуска;
– Пропилено-обертывающий автомат Т-20 от линии для упаковки сигарет с фильтром № 4, зав. № 9-01000169, 2002 года выпуска;
– Пакетирующий автомат ЗС.154 от линии для упаковки сигарет с фильтром № 5, зав. № 2180514, 2002 года выпуска;
– Пропилено-обертывающий автомат Т-20 от линии для упаковки сигарет с фильтром № 5 зав. № 9-01000170, 2002 года выпуска;
– Пакетирующий автомат ЗС.154 от линии для упаковки сигарет с фильтром № 6, зав. № 2180515, 2002 года выпуска;
– Пропилено-обертывающий автомат Т-20 от линии для упаковки сигарет с фильтром № 6 зав. № 9-01000171, 2002 года выпуска;
– запасные части к оборудованию

Начальная цена продажи – 8 121 337,06 руб. (восемь миллионов сто двадцать одна тысяча триста тридцать семь рублей шесть копеек) с учетом НДС
Сумма задатка – 812 133 руб. (восемьсот двенадцать тысяч сто тридцать три рубля)

Продавец – Открытое акционерное общество «Гродненская табачная фабрика «Неман», 230771, г. Гродно, ул. Орджоникидзе, 18, Тел. 79-15-00, факс 79-15-54

Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 45-05-38, 41-98-32

Условия проведения аукциона: вывоз со склада Продавца осуществляется за счет Покупателя, погрузка осуществляется силами Продавца; оборудование поставляется без упаковки в частично разобранном виде; возможна оплата предмета аукциона в иностранной валюте по официальному курсу соответствующей валюты к белорусскому рублю, установленному Национальным Банком Республики Беларусь на день подписания протокола о результатах аукциона.
Условия оплаты – 100 % предварительная оплата в течение 15 банковских дней с момента заключения договора купли-продажи.
Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукциона

Номер р/с для перечисления задатка – Р/с BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBVY2X, УНП 500833225

**Аукцион состоится 12 октября 2018 г. в 12.00 по адресу:
Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3**

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка; физическим лицом – паспорт (документ, его заменяющий) и его копия; юридическим лицом и ИП – резидентами Республики Беларусь – заверенные копии учредительных документов; юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитной финансовою организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе представителем организатору аукциона предъявляется документ, подтверждающий полномочия представителя, и документ, удостоверяющий его личность. Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленном организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона. Продавец имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным.

В процессе торгов начальная цена повышается в соответствии с шагом аукциона аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов. Срок возмещения затрат на организацию и проведение аукциона – 3 рабочих дня

**Заявления на участие принимаются по адресу:
г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30
(понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница)
Последний день приема заявлений – 8 октября 2018 г. до 15.00**

Телефон для справок 45-05-38 – Гродненский филиал
РУП «Институт недвижимости и оценки»
<http://grodnoino.by>

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703		
Продавец	Минское районное потребительское общество, г. Минск, ул. Бровки, 24		
Предмет аукциона			
Местоположение – Минская обл., Минский р-н			
Наименование	Общая площадь	Инвентарный номер	Адрес (населенный пункт)
Лот № 1			
Заготовительный павильон	257,2 кв. м	600/С-153282	г. Заславль, ул. Набережная, д. 2Г
Составные части и принадлежности: пристройка			
Сведения о земельном участке: пл. 0,0534 га предоставлен продавцу на праве аренды для размещения объектов розничной торговли (срок действия по 24.09.2018). Ограничения (обременения) прав: водоохранная зона Заславского водохранилища, охранная зона линий электропередачи напряжением до 1000 вольт (пл. 0,0030 га)			
Начальная цена лота № 1 с НДС 20 % – 59 000,00 бел. руб. (снижена на 35 %)			
Лот № 2			
Магазин	47,6 кв. м	600/С-137949	Боровлянский с/с, д. Слободщина
Составные части и принадлежности: крыльцо, сарай			
Сведения о земельном участке: пл. 0,0129 га предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания здания магазина			
Начальная цена лота № 2 с НДС 20 % – 33 900,00 бел. руб. (снижена на 30 %)			
Лот № 3			
Здание магазина № 20	97,3 кв. м	600/С-160436	Щомыслицкий с/с, д. Новый Двор
Составные части и принадлежности: две пристройки, сарай, уборная			
Сведения о земельном участке: пл. 0,1047 га предоставлен продавцу на праве аренды для обслуживания здания магазина № 20 (срок действия по 12.11.2016). Ограничения (обременения) прав на земельные участки, расположенные в прибрежных полосах рек и водоемов, площадь 0,1047 га, ограничения (обременения) прав на земельные участки, расположенные в охранных зонах электрических сетей (напряжение до 1000 вольт), площадь 0,0088 га			
Начальная цена лота № 3 с НДС 20 % – 30 000,00 бел. руб. (снижена на 50 %)			
Лот № 4			
Магазин	156,2 кв. м	600/С-114083	Сеницкий с/с, д. Леонтьевичи
Составные части и принадлежности: пристройка, уборная			
Сведения о земельном участке: пл. 0,0533 га предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания зданий и сооружений магазина № 32			
Начальная цена лота № 4 с НДС 20 % – 58 200,00 бел. руб. (снижена на 50 %)			
Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с BY60BLBB30120191021390001001; в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области, БИК BLBBVY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»			
Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона			
Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by			
Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» 16.08.2018.			
Аукцион состоится 21.09.2018 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 20.09.2018 до 17.00 по указанному адресу. Тел.: +375 17 280-36-37; 8029-317-95-42. www.cpo.by , Email: auction@cpo.by			

**Извещение о проведении первого повторного
открытого аукциона по продаже имущества
ОАО «Гродноопторг»**

Управляющий по делу о банкротстве ОАО «Гродноопторг» – ООО «ТОП БИЗНЕС АЛЬЯНС» проводит первые повторные открытые торги по продаже имущества ОАО «Гродноопторг»:

Лот № 1. Капитальное строение с инв. № 400/С-28837 (здание административное со складами), расположенное на земельном участке с кадастровым №44010000002008596; Капитальное строение с инв. № 400/С-28837 литер в3 «Водопроводная сеть»; Капитальное строение с инв. № 400/С-28837 литер в4 «Водопроводная сеть»; Электрическая сеть с инв. №70142; Кран-штаблер ОП-1 с инв. №75; Кран-штаблер ОП-1 с инв. № 76; Трансформатор с инв. №103; Котел отопительный на твердом топливе с инв. №70111.

Местонахождение имущества: г. Гродно, ул. Карского, 33.
Начальная цена **Лота № 1** – 204 949,86 рубля, в том числе НДС – 31 263,54 рубля.

Шаг аукциона – 5 % от начальной цены Лота торгов.
Задаток для участия в торгах – 5 % от стоимости Лота. Получатель ОАО «Гродноопторг» – р/с № BY28BPSB30121274100109330000 в Региональная Дирекция № 400 ОАО «БПС-Сбербанк» г. Гродно, БИК BPSBVB2X, УНП 5000138.

Победитель торгов возмещает затраты, связанные с организацией и проведением торгов. В случае признания торгов несостоявшимися в связи с подачей заявления на участие в них только одним участником предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Дополнительную информацию о проведении торгов можно получить по тел. +375 44 566-00-51. Заявки для участия в торгах принимаются с 10.00 до 13.00 с 17.09.2018 до 19.09.2018 включительно по адресу: 220116, г. Минск, пр-т Дзержинского, 104-501, управляющему ОАО «Гродноопторг» – ООО «ТОП БИЗНЕС АЛЬЯНС». Начало торгов 20.09.2018 в 14.00.

Лица, желающие участвовать в торгах, обязаны подать организатору торгов в указанный в извещении о проведении торгов срок заявление на участие в торгах с приложением следующих документов: заверенного банком документа, подтверждающего внесение суммы задатка на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении о проведении торгов; для индивидуального предпринимателя – копии свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя (без нотариального засвидетельствования); для юридического лица – доверенности, выданной представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем), а также копии свидетельства о государственной регистрации юридического лица (без нотариального засвидетельствования); для иностранного юридического лица, иностранной организации, не являющейся юридическим лицом, созданной в соответствии с законодательством иностранных государств иностранным государством и его административно-территориальными единицами в лице уполномоченных органов, международной организации – легализованных в установленном порядке копий учредительных документов, выписки из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иного эквивалентного доказательства статуса юридического лица в соответствии с законодательством страны происхождения, документа о финансовой состоятельности, выданного обслуживающим банком (без нотариального засвидетельствования); для представителя гражданина Республики Беларусь, в том числе индивидуального предпринимателя, – доверенности, оформленной в соответствии с законодательством. При подаче документов на участие в торгах граждане Республики Беларусь, иностранные граждане и лица без гражданства, а также граждане Республики Беларусь, постоянно проживающие за пределами Республики Беларусь, в том числе представители юридических лиц Республики Беларусь, предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность. Прием заявлений на участие в торгах со всеми необходимыми документами заканчивается в установленном организатором торгов день и время, указанные в извещении о проведении торгов, но не ранее чем за три рабочих дня до даты проведения торгов. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Срок поступления заявления является датой его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в торгах. К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору торгов в указанный в извещении о проведении торгов срок заявление с приложением необходимых документов, зарегистрированное в журнале регистрации заявлений на участие в торгах.

Извещение о проведении аукциона по продаже земельного участка в частную собственность для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома

Дата, время, место проведения аукциона	20 сентября 2018 г. в 10.00 в здании райисполкома (г. Поставы, пл. Ленина, 25, 4-й этаж, малый зал)						
Адреса, площади, кадастровые номера земельных участков, начальная цена	№ лота	Адреса участков	Площадь, га	Кадастровый номер	Наличие ограничений в использовании	Начальная цена, руб.	Сумма, подлежащая возмещению организатору аукциона на его проведение (руб.)
	1	Воропаевский сельисполком Витебская обл., Поставский р-н, д. Макарица, ул. Набережная, 6А	0,2321	224085409101000046	Расположение на природных территориях, подлежащих специальной охране (в водоохранной зоне реки, водоема) – оз. Белое и в охранных зонах электрических сетей напряжением до 1000 В	3000,00	1989,18 + стоимость публикации извещения
	2	Воропаевский сельисполком Витебская обл., Поставский р-н, д. Макарица, ул. Набережная, 6Б	0,2218	224085409101000047	Расположение на природных территориях, подлежащих специальной охране (в водоохранной зоне реки, водоема) – оз. Белое и в охранных зонах электрических сетей напряжением до 1000 В	3000,00	1886,16 + стоимость публикации извещения
Условия, предусмотренные в решении об изъятии земельных участков для проведения аукциона	– в течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола аукциона внести плату за земельный участок и возместить затраты на организацию и проведение аукциона, включая расходы, связанные с их изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для их проведения, формирования земельных участков, в т. ч. государственной регистрации; – в течение двух месяцев со дня утверждения протокола аукциона в установленном порядке обратиться за государственной регистрацией прав, ограничений прав на земельный участок; – получить в установленном порядке техническую документацию и разрешение на строительство многоквартирного жилого дома; – приступить к занятию земельного участка в течение года со дня государственной регистрации земельного участка, возникновения права на него в соответствии с целью и условиями его предоставления (начать строительство)						
Порядок осмотра на местности земельного участка	В рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по мере обращений лиц, заинтересованных в участии в аукционе. Обращаться в землеустроительную службу Поставского райисполкома: г. Поставы, пл. Ленина, 25, 1-й этаж, каб. 11						
Перечень документов, которые необходимо представить участникам аукциона до его начала	– заявление на участие в аукционе (бланк можно получить и заполнить непосредственно в землеустроительной службе); – квитанция об уплате задатка; – ксерокопия стр. 25, 31, 32, 33 общегражданского паспорта без нотариального засвидетельствования; – представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность						
Место, дата и время начала и окончания приема заявлений	г. Поставы, пл. Ленина, 25, здание Поставского райисполкома, 1-й этаж, каб. 11, в рабочие дни с 8.00 до 17.00 со дня публикации извещения до 17 сентября 2018 г. включительно						
Размер задатка, срок и порядок его внесения	10 % от начальной цены соответствующего участка до подачи заявления на счет сельисполкома. Реквизиты платежа указаны в бланке заявления на участие в аукционе						
Адрес и номер контактного телефона комиссии	г. Поставы, пл. Ленина, 25, 1-й этаж, каб. 11, в рабочие дни с 8.00 до 17.00 и с 14.00 до 17.00, телефоны: 8 (02155) 43180, 41132 УНП 300085644						

Открытое акционерное общество «Паритетбанк» (Республика Беларусь, 220002, г. Минск, ул. Киселева, 61а) сообщает, что 26.09.2018 в 10.00 в соответствии с решением Наблюдательного Совета ОАО «Паритетбанк» состоится внеочередное общее собрание акционеров в очной форме по адресу: г. Минск, ул. Киселева, 61а, зал заседаний, 3-й этаж

Повестка дня:
Об утверждении изменений и дополнений в устав Открытого акционерного общества «Паритетбанк».
Список лиц, имеющих право на участие во внеочередном общем собрании акционеров, составляется на основании реестра акционеров, сформированного по состоянию на 10.09.2018.
Лица, имеющие право на участие во внеочередном общем собрании акционеров, могут ознакомиться с информацией (документами) по вопросам повестки дня с 24.09.2018 по 25.09.2018 в 9.00 до 13.00 по адресу: г. Минск, ул. Киселева, 61а, каб. 306 либо 26.09.2018 по месту проведения внеочередного общего собрания акционеров при прохождении регистрации.
Регистрация лиц, имеющих право на участие во внеочередном общем собрании акционеров, будет проводиться 26.09.2018 по месту проведения внеочередного общего собрания акционеров с 9.30 до 9.50 при предъявлении документов, удостоверяющих личность (подтверждающих их полномочия).
Телефон для справок: 237 76 79.
Лицензия на осуществление банковской деятельности Национального банка Республики Беларусь от 27 октября 2014 г. № 5. УНП 100233809

Извещение о проведении электронных торгов Коммунальное унитарное предприятие «Минский городской центр недвижимости» 9 октября 2018 г. в 11.30 на электронной торговой площадке «МИНСК – НЕДВИЖИМОСТЬ» (<http://minskestate.by/>) проводит электронные торги по продаже права заключения договоров аренды земельных участков в г. Минске. Предмет электронных торгов: право заключения договора аренды земельного участка сроком на 5 лет

№ предмета аукциона	Месторасположение земельного участка	Кадастровый номер земельного участка	Площадь, га	Целевое назначение земельного участка/назначение земельного участка в соответствии с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества	Начальная цена предмета аукциона, рублей	Сумма задатка, рублей	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона, руб.	Отдельные условия, предусмотренные в решении Мингорисполкома об изъятии земельного участка для проведения аукциона и иные условия аукциона
1	г. Минск, на участке № 6 по экспликации градостроительного проекта детального планирования промзоны 205ПЗ (в районе ул. Горецкого)	50000000006008888	2,1000	Для строительства объекта производственного назначения на участке № 6 по экспликации градостроительного проекта детального планирования промзоны 205ПЗ/земельный участок для размещения объектов иного назначения	386 503,25	57 900,00	12 630,85	Проектирование и строительство объекта осуществлять со следующими параметрами: функциональное назначение земельного участка – для строительства объекта производственного назначения; состав объекта – в соответствии с технологическими требованиями; показатели по вместимости объекта строительства – до 10 500 кв. м
2	г. Минск, в границах жилого квартала «Магистр»	500000000009006706	1,3021	Для строительства объекта «Физкультурно-оздоровительный комплекс по генплану № 62 в границах жилого квартала «Магистр»/земельный участок для размещения объектов физкультурно-оздоровительного и спортивного назначения	609 378,71	91 400,00	8 276,14	Проектирование и строительство объекта осуществлять со следующими параметрами: функциональное назначение земельного участка и его частей – для строительства физкультурно-оздоровительного комплекса; общая площадь здания – 8 800 кв. м ориентировочно, но не более 9390 кв. м, количество одновременных посетителей – 370 человек, строительный объем здания – 54 450 куб. м
3	г. Минск, ул. Каруся Каганца	500000000003005097	1,4000	Для строительства физкультурно-оздоровительного комплекса/земельный участок для размещения объектов физкультурно-оздоровительного и спортивного назначения	566 651,12	85 000,00	9 522,40	Проектирование и строительство объекта осуществлять со следующими параметрами: функциональное назначение земельного участка и его частей – для строительства физкультурно-оздоровительного комплекса; общая площадь зданий – до 8500 кв. м
4	г. Минск, ул. Михаила Пташука	500000000003005120	1,1500	Для строительства объекта «Многоуровневая автостоянка с объектами обслуживания по ул. Михаила Пташука (ул. Проектируемая, № 4)»/земельный участок для размещения объектов иного назначения	411 286,84	62 000,00	9 160,84	Проектирование и строительство объекта осуществлять со следующими параметрами – общая площадь зданий до 18 000 кв. м, функциональное назначение объекта – многоуровневая автостоянка с объектами обслуживания, состав объекта: многоуровневая автостоянка минимум 400 машино-мест (13 500 кв. м), объекты общественного назначения для обслуживания населения до 25 % общей площади (4500 кв. м) – предприятие автосервиса по ремонту и техническому обслуживанию легковых автомобилей не более 10 постов (СТО, мойка); административные, торговые и складские помещения
5	г. Минск, в районе ул. Владислава Сырокомли	500000000003005226	0,1500	Для строительства объекта автосервиса в районе ул. Владислава Сырокомли в г. Минске/земельный участок для размещения объектов по ремонту и обслуживанию автомобилей (в том числе автомобильных заправочных и газонаполнительных станций)	28 166,35	5 000,00	9 949,02	Проектирование и строительство объекта осуществлять со следующими параметрами: объекты автосервиса не менее 50 %; магазин сопутствующих товаров, кафе, административные помещения; показатели по вместимости объектов строительства до 1400 кв. м общей площади возмещение открытому акционерному обществу «Щомыслица» убытков сельскохозяйственного производства в сумме 19,74 руб. с учетом нормативов, действующих на дату их фактического возмещения; возмещение потерь сельскохозяйственного производства в сумме 398,59 руб.*
6	г. Минск, ул. Каменногорская	500000000006009136	0,5800	Для строительства объекта автосервиса по ул. Каменногорской в г. Минске/земельный участок для размещения объектов иного назначения	137 672,77	20 700,00	10 309,22	Проектирование и строительство объекта осуществлять со следующими параметрами: состав объекта строительства – СТО на 5 постов, автомойка на 4 поста, помещения коммунально-обслуживающего назначения; помещения торгово-бытового назначения (не более 35 % общей площади объекта); показатели по вместимости объекта строительства – до 3000 кв. м общей площади; возмещение Минскому районному унитарному предприятию «Агрокомбинат «Ждановичи» убытков сельскохозяйственного производства в сумме 1178,79 руб.*; возмещение потерь сельскохозяйственного производства в сумме 15 449,11 руб., с учетом нормативов, действующих на дату их фактического возмещения

*Убытки и потери сельскохозяйственного производства подлежат пересчету с учетом нормативов, действующих на дату их фактического возмещения
Продавец: Минский городской исполнительный комитет, пр-т. Независимости, 8, 220030, г. Минск, сайт: www.minsk.gov.by.
Организатор электронных торгов и оператор электронной торговой площадки: коммунальное унитарное предприятие «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск, телефоны: (017) 2261672, 327-40-22, сайт: www.mgcn.by.
Порядок проведения электронных торгов: электронные торги проводятся в соответствии с регламентом информационной торговой системы ЭТП «МИНСК – НЕДВИЖИМОСТЬ» (далее – Регламент) с соблюдением требований Положения о порядке проведения электронных торгов по продаже государственного имущества, включая земельные участки, права заключения договора аренды государственного имущества, в том числе земельных участков, утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 № 608 (далее – Положение).
Для участия в электронных торгах необходимо ознакомиться с Регламентом, зарегистрироваться на сайте ЭТП по электронному адресу <http://minskestate.by>, пройти аккредитацию на ЭТП, внести задаток и подать документы на участие в торгах согласно информации об электронных торгах, размещенной на сайте ЭТП.
Задаток перечисляется на расчетный счет № BY34BPSB30121049710199330000 в Региональной Дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк» по г. Минску и Минской области, БИК BPSB2X, 220035, г. Минск, пр-т Машерова, д. 80, УНП 190398583, получатель – коммунальное унитарное предприятие «Минский городской центр недвижимости» (задаток вносится в белорусских рублях в сумме согласно настоящему извещению) не позже срока окончания приема документов на участие в электронных торгах – **03.10.2018 г.**
Дата и время начала проведения электронных торгов: **9 октября 2018 года в 11.30** (по времени на сервере ЭТП «МИНСК – НЕДВИЖИМОСТЬ».)
Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, выразивший согласие на приобретение земельного участка по начальной цене, увеличенной на 5 %, (претендент на покупку) в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах электронных торгов либо признания торгов несостоявшимися до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка обязан:
– внести плату за предмет аукциона (часть платы – в случае предоставления расписки ее внесения);
– возместить Минскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;
– возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т. ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения;

– выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона.
После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Минский горисполком на основании решения об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона и протокола о результатах аукциона либо протокола о признании аукциона несостоявшимся заключает с победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона **договор аренды земельного участка сроком на 5 лет.**
Размер штрафа, уплачиваемого участником повторных электронных торгов и (или) их победителем (претендентом на покупку) в случаях, предусмотренных законодательством и соглашением, составляет:
по земельному участку для строительства объекта производственного назначения на участке № 6 по экспликации градостроительного проекта детального планирования промзоны 205ПЗ (в районе ул. Горецкого) в г. Минске – 57 900,00 руб. (пятьдесят семь тысяч девятьсот белорусских рублей)
по земельному участку для строительства физкультурно-оздоровительного комплекса по генплану № 62 в границах жилого квартала «Магистр» в г. Минске – 91 400,00 руб. (девяносто одна тысяча четыреста белорусских рублей)
по земельному участку для строительства физкультурно-оздоровительного комплекса по ул. Каруся Каганца г. Минск – 85 000,00 руб. (восемьдесят пять тысяч белорусских рублей)
по земельному участку для строительства объекта «Многоуровневая автостоянка с объектами обслуживания по ул. Михаила Пташука (ул. Проектируемая, № 4)» – 62 000,00 (шестьдесят две тысячи белорусских рублей);
по земельному участку для строительства объекта автосервиса в районе ул. Владислава Сырокомли в г. Минск 5 000,00 руб. (пять тысяч белорусских рублей);
по земельному участку для строительства объекта автосервиса по ул. Каменногорской в г. Минск 20 700,00 (двадцать тысяч семьсот белорусских рублей).
Прием заявлений на участие в электронных торгах с прилагаемыми документами осуществляется по **03.10.2018** включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 2, тел. (017) 2261672.
Детальная информация о порядке участия в электронных торгах размещена на сайте ЭТП «МИНСК-НЕДВИЖИМОСТЬ» (<http://minskestate.by>)

Нефармат

ОДА ПРАЦОЎНАМУ ЧАЛАВЕКУ

Калі б я, як Міхайла Ламаносаў ці Гаўрыла Дзяржавін, умела пісаць оды, я прысвяціла б самую лепшую з іх не каранаваным асобам, а... працаўніку. Таму, хто стварае сваімі рукамі ўсе выгоды цывілізацыі, інакш кажучы, робіць тое, чым усе мы паспяхова карыстаемся.

Не раз думала аб гэтым апошнімі днямі, калі перад вачыма штодзень — будаўнікі, якія ўзводзяць Кобрынскі мост у Брэсце. Як кажуць у нас, аб'ект тысячагоддзя. Дык вось, для таго, каб паспець менавіта да юбілею, каб усім было зручна і прыгожа на святкаванні, сёння людзі працуюць ад зоркі да зоркі. Апошняе — не метафара: еду у адзін з дзён у суботу ў сем раніцы на дачу — будаўнікі ўжо шчыруюць на аб'екце, вяртаюся ў нядзелю ў вострым вечары — ашчэ працуюць. А калі ўлічыць, што гэтае лета радавала тэмпературнымі рэкордамі тых, хто ляжаў на пляжы, і зусім не радавала іншых... Не смешкі ж — цэлы дзень не ляжаць, а працаваць пад сонцам, калі ў цяньку тэмпература даходзіць да 32 градусаў. Гэта сапраўды вельмі цяжка нават для маладога арганізма. Але ж шчыруюць мужчыны, спяшаюцца, каб, барані бог, не выбіцца з графіка будаўнічых работ, які карпатліва склалі ў кабінетах. Толькі цяжка сказаць, наколькі добра апошняе. Папярэдні мост прастаяў сто гадоў. І ўзводзілі яго паступова, зусім не ў рэкордных тэрмінах. Калі ж спяшацца, каб увесь час трапляць у графікі, то невядома, якія агрэхі могуць потым вылезці. Але гэта ўжо не паставіш у віну працоўнаму чалавеку, які ра-

біў сваю справу. Гэта іншая гісторыя, якой лепш не здарацца.

У нас многа чаго робіцца сёння пад будучае свята. Дачакаўся свайго рамонту і Брэсцкі дом друку. Адна з будаўнічых фірмаў абнаўляла фасад будынка. Работы звонку наогул самыя складаныя. Работнікі цэлую змену вісяць у люльках і рамантуюць сцены. Вось так сядзіш, стукаеш па клавішах свайго камп'ютара, а перад акном раптам завісае люлька. Пасля гэтага рабочы пачынае абліцоўваць сцяну, тынкаваць, фармаваць. Работа вядзецца ўручную, кожны квадратны дэцыметр трэба загладзіць і выраўняць, а потым ужо пакрыць свежым слоём фарбы. А да самых аддаленых куткоў фасада бывае складана дацягнуцца. Адночы проста насупраць майго акна рабочы выйшаў з люлькі, ступіў на карніз і стаў кельняй раўняць агрэхі, кідаючы раствор туды, куды раней не даставаў. Выйшаў без усялякай страхоўкі, трымаючыся за сцяну на ўзроўні трэцяга паверха. Я аж пісаць перастала, мне стала страшна. Я думала тады: «Добра, што не бачыць маці гэтага хлопца альбо жонка, калі ёсць». Потым, калі ён вярнуўся ў люльку і я з палёгкай выдыхнула, паспрабавала асэнсаваць убачанае.

Вядома, спецыялісты па ахове працы адразу б прыцягнулі гэтага работніка да адказнасці, ды і яго брыгадзіру, інжынеру, начальніку дасталася б. Але ж усё сапраўды не прадугледзіш правіламі. І ён ступіў на той злэшчасны карніз, каб зрабіць прыгожа і акуратна. Як па мне, дык хай яно сто гадоў стаяла б з шэрай плямай, чым рызыкаваць жыццём нейчага сына, мужа альбо бацькі. Але ж на вытворчасці, тым больш будаўнічай, кожны дзень

здараюцца нейкія неспадзяванкі, цяжка ўсё раскласці па паліцах, падагнаць пад правілы.

Адным словам, не цэнім мы заслугі працоўнага чалавека належным чынам. Цяпер грамадства, дзякуючы ў асноўным мас-медыя, арыентавана на прыгожага, паспяховага, самадастатковага чалавека, які, шырока ўсміхаючыся, дэманструе сваё глянцавае жыццё — прасторны дом, шыкоўную машыну, дагледжаных жонку і дзяцей. А вось якой працай апошняе здабываецца, гаворыцца меней і няк не вельмі канкрэтна. Падразумываецца, што важна ўмець зарабляць. Падобная карцінка ўбіваецца ў свядомасць падростаючага пакалення і трансфармуецца ў іншы стэрэатып. Для іх важна ўсё мець, але асабліва не напружвацца, пажадана, каб усё гэта нехта прынёс на сподачку з блакітным беражком. А зарабіць самому? Ну хіба заробіш на будоўлі на прыгожае жыццё? У сяброўкі, якая працуе бухгалтарам у адной будаўнічай арганізацыі, цікаўлюся пра сярэдні заробак іх работнікаў. Яна толькі адмахваецца: вой, не наступай на балючае!

Словам, усе мы ў даўгу перад працоўным чалавекам, які стварае матэрыяльны каштоўнасці, робіць паўсядзённае жыццё прыгожым, зручным, функцыянальным. Не грэх часам успомніць, што масты і дарогі, па якіх кожны дзень праязджаем, дамы, у якіх жывём, узведзены рукамі канкрэтных людзей. Так што давядзецца некалі ў адказ стварыць оду працоўнаму чалавеку ў сучасным яе напам'яненні, у тым ліку грашовым. Жыццё прымусіць.

Святлана ЯСКЕВІЧ

СЁННЯ

Месяц

Апошняя квадра
3 верасня.
Месяц у сузор'і Льва.

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	6.26	19.48	13.22
Віцебск —	6.14	19.40	13.26
Магілёў —	6.16	19.39	13.23
Гомель —	6.15	19.33	13.18
Гродна —	6.42	20.03	13.21
Брэст —	6.45	20.02	13.17

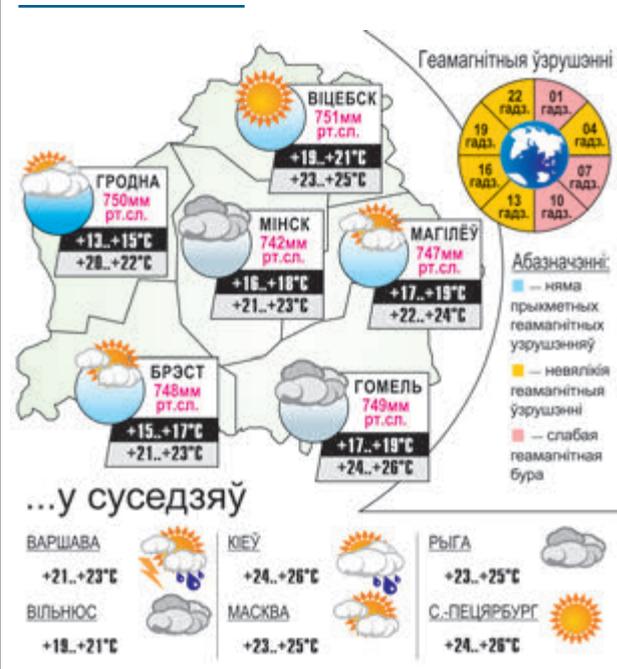
Імяніны

Пр. Арсенія, Георгія, Пятра, К. Беаты, Яўгенія, Захара, Германа, Магнуса, Міхала, Яўгена.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

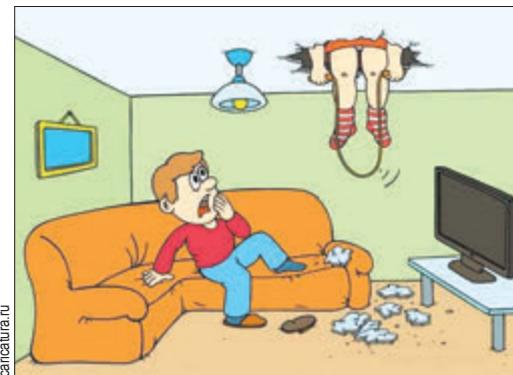
Пасля трыццаці гадоў незамужня жанчына не проста знаходзіцца ў пошуку, яна ўвесь час сядзіць: у засадзе.

— Ты што цяпер робіш?
 — Займаюся грамадска карыснай працай.
 — Якой?
 — Ляжу і нікому не перашкаджаю...

электралічыльніка падлічыла, колькі дзён муж не начаваў дома.

Урач:
 — Самае лепшае для вас — неадкладна кінуць піць і курыць.
 — Доктар, не варты я самага лепшага.

Жанчыне неабходны баланс: каб яе кахалі ўсе, а яна аднаго.

caricatura.ru

Даты

Падзеі

Людзі

6 ВЕРАСНЯ

1793 год — нарадзіўся Іван Іванавіч Грыгаровіч, беларускі гісторык, археограф, краязнаўца. З 1831 года служыў у Пецярбургу. Апісаў рукапісныя кнігі Румянцаўскай бібліятэкі ў Санкт-Пецярбургу. Сабраў і выдаў першы беларускі археографічны зборнік «Беларускі архіў старажытных грамад». Складаў слоўнік беларускай мовы. У Пецярбургу выдаў зборнік дакументаў, прысвечаны ўзаемаадносінням расійскіх цароў і рымскіх папаў (1834), збор твораў архіепіскапа Г. Каніскага са сваёй прадмовай. З 1837 года — член Археаграфічнай камісіі, з 1838-га — галоўны рэдактар яе выдання «Акты гістарычныя». Удзельнічаў у падрыхтоўцы да выдання Актаў Заходняй Расіі. Памёр у 1852 годзе.

1905 год — нарадзіўся (в. Мрочкі, цяпер Уздзенскі раён) Віктар Іванавіч Казлоўскі, беларускі паэт. Аўтар кніг паэзіі «Музыка працы», «Слова аб юнай краіне», паэмы «Рахіль» і іншых. Працаваў у апарце Саюза пісьменнікаў БССР, у газеце «Звязда». На беларускую мову перакладаў асобныя творы М. Святлова, М. Ісакоўскага, І. Уткіна і іншых аўтараў. Памёр у 1975 годзе.

2002 год — у выніку аб'яднання Беларускага патрыятычнага саюза моладзі (БПСМ) і Беларускага саюза моладзі (БСМ) створаны Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі (БРСМ), добраахвотная маладзёжная арганізацыя. Аб'ядноўвае маладых людзей ва ўзросце ад 14 да 31 года.

1766 год — нарадзіўся Джон Дальтан — англійскі фізік, хімік, які ўпершыню апісаў захворванне, названае пазней дальтанізмам. Зразумена, у канцы XVIII стагоддзя, калі Дальтан зрабіў гэта

адкрыццё, ён не меў ні магчымасці высветліць прычыну гэтага захворвання, ні сферы ўжывання свайго адкрыцця — яна з'явіцца толькі з развіццём транспарту і каляровай сігналацыі. Затое людзі, якія не адрозніваюць колераў, перасталі адчуваць сябе адзінокамі.

1928 год — нарадзіўся Яўген Фёдаравіч Святланаў (1928—2002), расійскі дырыжор, піяніст і кампазітар. Народны артыст СССР. Лаўрэат Ленінскай прэміі, Дзяржаўнай прэміі СССР (1983). Святланаўскай названа канцэртная зала Маскоўскага міжнароднага дома музыкі.

1936 год — заснавана ганаровае званне «Народны артыст СССР». Да 1917 года дзяржаўных званняў і ўзнагарод у галіне культуры ў Расіі не было. Іх сталі прысуджаць за савецкім часам. Званне «Народны артыст» было ўстаноўлена 1918 годзе, і першым, хто быў уганараваны ім, стаў геніяльны Фёдар Шаляпін. 6 верасня 1936 года УЦВК заснаваў званне «Народны артыст СССР» для асоб, якія «асабліва праславіліся ў справе развіцця савецкага тэатра, музыкі і кіно». Гэта было першае найвышэйшае ганаровае званне ў краіне. Пазней з'явіліся народныя настаўнікі, народныя мастакі і народныя архітэктары. Першымі народнымі артыстамі СССР сталі заснавальнікі і вядучыя акцёры Маскоўскага Мастацкага тэатра Канстанцін Станіслаўскі, Уладзімір Неміровіч-Данчанка, Іван Масквін, Васіль Качалаў, а таксама спявачка Вялікага тэатра Антаніна Няжданава.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: В. АНУФРЫЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВИНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

<http://www.zviazda.by>;

e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдагавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 3254.

Нумар падпісаны ў 19.30

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79,
РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

5 верасня 2018 года.